

Základná škola Ľ. Podjavorinskej 1, 040 11 Košice

**Školský vzdelávací program pre III. ročník pre
žiacov so stredným stupňom mentálneho
postihnutia variant B**

ISCED 1 – primárne vzdelávanie

Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk
Druh školského zariadenia	Štátne
Dátum schválenia na pedagogickej rade	
Dátum schválenia školskou radou	
Platnosť výchovného programu od do	
Miesto vydania	Základná škola Ľ. Podjavorinskej 1, Košice
Zriaďovateľ	Magistrát mesta Košice Trieda SNP 48 / A 040 11 Košice

Obsah:

1. Všeobecná charakteristika špeciálnych tried

- 1.1 Charakteristika žiakov
- 1.2 Charakteristika pedagogického zboru
- 1.3 Prijímanie žiakov do špeciálnych tried
- 1.4 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi
- 1.5 Priestorové a materiálne - technické podmienky špeciálnych tried
- 1.6 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

2. Charakteristika školského vzdelávacieho programu

- 2.1 Zameranie špeciálnych tried
- 2.2 Stupeň vzdelania
- 2.3 Profil absolventa

3. Školský učebný plán pre III. ročník

4. Učebné osnovy pre III. ročník

- 4.1 Slovenský jazyk a literatúra
- 4.2 Rozvíjanie komunikačnej schopnosti
- 4.3 Rozvíjanie grafomotorických zručností
- 4.4 Matematika
- 4.5 Vecné učenie
- 4.6 Pracovné vyučovanie
- 4.7 Hudobná výchova
- 4.8 Výtvarná výchova
- 4.9 Telesná a športová výchova

1. Všeobecná charakteristika špeciálnych tried

1.1 Charakteristika žiakov

Špeciálne triedy pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia pri Základnej škole Ľ. Podjavorinskej 1, Košice budú navštevovať prevažne žiaci zo sídliska Luník IX. Do špeciálnych tried prichádzajú žiaci so zníženými rozumovými schopnosťami, žiaci so závažnými poruchami učenia, ktorí opakovane zlyhávajú pri výučbe v základných školách a žiaci nezvládajúci učivo základnej školy. Najzreteľnejší deficit majú v myslení, najmä pri abstrakcii, dedukcii a úsudku. Žiaci sú málo zvedaví a vynaliezaví, nevedia sa hrať, majú neadekvátne prejavy správania. Reč je zo stránky obsahovej a formálnej u väčšiny žiakov narušená. Prejavuje sa aj porucha interpersonálnych vzťahov a v komunikácii, zníženou prispôsobivosťou k sociálnym a školským požiadavkám, impulzívnosťou a hyperaktivitou alebo celkovou spomalenosťou správania. Medzi žiakmi sa prejavuje veľká diferenciácia v ich možnostiach a schopnostiach pri osvojovaní teoretického učiva a pri získavaní návykov a zručností. Do týchto špeciálnych tried budú začlenení žiaci na základe psychologických a špeciálno - pedagogických vyšetrení.

1.2 Charakteristika pedagogického zboru

V špeciálnych triedach budú pracovať kvalifikovaní pedagogickí zamestnanci majúci odbor špeciálna pedagogika. V škole pracuje výchovný poradca, ktorý úzko spolupracuje nielen s učiteľmi v špeciálnych triedach, ale aj so psychológmi z centra pedagogicko - psychologického poradenstva a so špeciálnymi pedagógmi.

1.3 Prijímanie žiakov do špeciálnych tried

Žiaci budú prijímaní do špeciálnych tried na základe rozhodnutia o prijatí do špeciálnej triedy, ktoré vydáva riaditeľka školy. K tomuto rozhodnutiu je potrebný písomný súhlas rodiča - zákonného zástupcu a rozhodnutie špeciálneho pedagóga o priradení žiaka do špeciálnej triedy. Každé preradenie žiaka do špeciálnej triedy prerokuje a schváli pedagogická rada.

1.4 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Spolupráca s rodičmi žiakov nie je na požadovanej úrovni. Rodičia sa môžu informovať o výchovno-vzdelávacích výsledkoch žiaka v škole počas konzultačných hodín u triedneho učiteľa alebo u výchovného poradcu. Pravidelne sa budú uskutočňovať triedne aktivity učiteľov s rodičmi na ktorých sú motivovaní k zodpovednejšiemu prístupu ku vzdelávaniu svojho dieťaťa a pozitívnemu vzťahu k vzdelávacím inštitúciám. Rodičia k záškoláctvu svojich detí pristupujú laxne. Problémy sú riešené aj v spolupráci s príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. Rodičia sa uspokojujú s tým, že ich deti navštevujú školu a nemajú problémy s úradmi štátnej správy, ale o výchovno-vzdelávacie výsledky svojich detí nemajú záujem. Preto aj naďalej budeme informovať rodičov o problémoch detí na vyučovaní a pravidelne budeme sledovať dochádzku žiakov do školy, zanedbávanie povinnej školskej dochádzky zo strany rodičov s cieľom znižovania počtu neospravedlnených

hodín. Sme si vedomí, že si musíme získať dôveru rodičov a vzbudiť u nich záujem o problémy ich detí v škole, záujem o ich výchovno-vzdelávacie výsledky. Musíme ich v prvom rade presvedčiť, že učiteľ chce ich dieťaťu pomôcť. Chceme motivovať žiakov a rodičov k tomu, aby deti čo najdlhšie navštevovali školu a mali ambície pokračovať v štúdiu na učňovských školách.

Každoročne v októbri v rámci Európskeho dňa rodičov a škôl organizujeme Deň otvorených dverí pre rodičov žiakov našej školy. Rodičia majú možnosť vidieť kultúrny program, pripravený žiakmi našej školy, zúčastniť sa tvorivých dielní, pozrieť si školské práce svojich detí. Koncom kalendárneho roka pripravujeme pre rodičov akadémiu, na ktorej sa žiaci prezentujú svojím kultúrnym programom. Pri príležitosti Dňa matiek organizujeme triedne aktivity s kultúrnym programom pre matky žiakov.

Pretože škola nemá vlastného psychológa, spolupracujeme s Centrom pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie Košice, Zuzkin park 10 a so Špeciálno – pedagogickou poradňou Košice, Bocatiova 1. Vedeniu školy pri práci pomáha rada školy, ktorá je zložená nielen z pedagógov a zamestnancov školy, ale aj zástupcov rodičov. Škola spolupracuje s kultúrnymi inštitúciami v meste (s Maticou Slovenskou v Košiciach, s knižnicou na Humenskej ulici, s knižnicou Nezábudka), s Materskou školou v Košiciach na Hrebendovej ulici. Je dôležité vytvárať podmienky na zaškolenie päťročných detí s využitím všetkých foriem prípravy na vstup do základnej školy.

Výborná spolupráca je aj s US Steel a. s. Košice, ktorá nám pomáha materiálne zabezpečiť školské dielne a učebňu IKT, finančne podporuje školské i mimoškolské kultúrne akcie.

Aj v nasledujúcom období budeme spolupracovať s Centrom pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie v Košiciach s cieľom diagnostikovať žiakov s poruchami učenia a správania a využívať odborný a poradenský servis poradne pri výchovnej práci nielen so žiakmi, ale aj rodičmi.

Spolupracujeme aj s policajným zborom SR nielen pri ochrane objektu a majetku školy, ale aj pri riešení a objasňovaní priestupkov a trestnej činnosti maloletých. Sme zapojení do projektu „Správaj sa slušne“, ktorý vedú príslušníci policajného zboru. V prípade poškodenia školského majetku spolupracujeme s rodičmi pri riešení problému.

1.5 Priestorové a materiálno - technické podmienky špeciálnych tried

Škola má zriadené tieto odborné učebne: veľkú a malú telocvičňu, bazén, učebne výpočtovej techniky (35 počítačov), školské dielne, kuchynku a školskú knižnicu, ktoré využívajú aj žiaci špeciálnych tried. Tieto odborné učebne umožňujú plne realizovať učebné osnovy a zvolené učebné varianty. Pretože nemáme spoločenskú miestnosť, veľkú telocvičňu využívame na spoločenské a kultúrne akcie (akadémie, divadelné predstavenia). Vybavenie kabinetov je postačujúce, ale je potrebné pomôcky pravidelne obnovovať a vymieňať za modernejšie. Mnoho pomôcok pochádza ešte z prvotného vybavenia školy. Chýba nám školské ihrisko. Škola má zabezpečený bezbariérový prístup, upravené triedy a hygienické zariadenia pre potreby žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Pri obnove učebných pomôcok nie sú rodičia nápomocní. V školskom roku 2006/2007 boli dané do užívania školské dielne, ktoré boli vybavené za pomoci US Steel a. s. Košice, ktoré využívajú aj žiaci špeciálnych tried. Žiaci majú zabezpečené stravovanie v školskej jedálni.

1.6 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Na zaistenie bezpečnosti ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní na začiatku školského roka zabezpečuje zamestnávateľ školenie pedagogických, výchovných a správnych zamestnancov. Školenie zabezpečuje certifikovaný bezpečnostný technik. Na začiatku školského roka sú žiaci oboznámení s hlavnými zásadami bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a protipožiarnej ochrany, s vnútorným poriadkom školy. Pre prácu v telocvičniach, v bazéne a odborných učebniach je vypracovaný samostatný poriadok. Žiaci sú pravidelne počas celého školského roka, hlavne pred prázdninami, opätovne poučaní o hore uvedených bezpečnostných opatreniach. Žiaci sú oboznamovaní o správaní sa počas vychádzok, exkurzií, cvičeniach v prírode, didaktických hier, školských výletoch. Podľa výsledkov kontroly revízneho technika a následných opatrení, ktoré nám boli uložené, prípadné nedostatky urýchlene odstraňujeme.

2. Charakteristika školského vzdelávacieho programu

2.1 Zameranie špeciálnych tried

Pri analýze výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov špeciálnych tried v minulom školskom roku sme vychádzali z podmienok, v ktorých žiaci vyrastajú, sú vychovávaní a pripravovaní na vyučovací proces. V učení dosahujú nízke výkony, aj v dôsledku poruchy vytvárania pamäťovej stopy, nedostatočnej diferenciacie podstatného od nepodstatného. Prevláda mechanická pamäť nad logickou. Narušená je stálosť pozornosti, zúžený rozsah pozornosti. Udržanie vedomostí v pamäti je krátkodobé. U detí pretrvávajú nedostatky v motivácii k učeniu. Rodičia ovplyvňujú žiakov v podstate asociálne, pestujú v nich nesprávne názory na vzdelanie, školu a na prácu. Deti vyrastajú v prostredí, v ktorom prakticky chýbajú etické a sociálne kritériá dobra a zla, vytvára sa často scestná hierarchia hodnôt. Tieto postoje sa prejavujú u žiakov v dochádzke do školy, v prospechu a správaní, v profesijnej príprave, v ich začlenení do pracovného a spoločenského procesu.

Vo svojej výchovno – vzdelávacej práci sa zameriame:

- na rozvoj a poskytovanie vedomostí a praktických zručností a na uplatnenie žiakov v praktickom živote,
- na osvojovanie čo najširších poznatkov a vedomostí potrebných pre ďalšie vzdelávanie,
- na rozvoj psychických a fyzických schopností potrebných pri uplatnení v pracovných činnostiach,
- na využívanie rôznych možností zhromažďovania informácií z kníh, časopisov, encyklopédií, z médií a internetu,
- na úspešné zapojenie žiakov do spoločnosti, vytváranie priateľského a kladného vzťahu k ľuďom, ku kultivovanému spoločenskému správaniu, na rozvíjanie komunikačných schopností žiakov,
- na všestranné individuálne rozvíjanie osobnosti každého žiaka,
- na prípravu žiakov na praktický život tak, aby sa mohli prirodzene integrovať do spoločnosti a stali sa jej prirodzenou súčasťou.

Zásady výchovno – vzdelávacieho procesu:

Pri práci so žiakmi budeme klásť dôraz na:

- uvedomelosť a zodpovednosť za učenie sa, dodržiavanie základných pracovných a hygienických návykov, odstraňovanie záškoláctva,
- na dôsledné plnenie učebných plánov, učebných osnov, vzdelávacích štandardov a iných schválených pedagogických dokumentov,
- v obsahu vyučovania neprekračovať požiadavky učebných osnov, v organizácii vyučovacích hodín vytvárať potrebný priestor a čas na osvojenie vedomostí, zručností a návykov žiakov, pravidelne preverovať a hodnotiť ich úroveň,
- predchádzanie všetkých foriem diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných prejavov intolerancie,
- úlohy a ciele výchovy realizovať vo výchovno-vzdelávacom procese na všetkých hodinách.

Vo výchovno - vzdelávacom procese využijeme aj **zložky výchovy**, ktorých cieľom je:

Zmyslová výchova:

- cieľavedome a systematicky rozvíjať analyzačné schopnosti zmyslových orgánov mentálne postihnutých detí,
- zamerať sa na výcvik zrakového vnímania, sluchového vnímania, hmatového vnímania, čuchového vnímania, chuťového vnímania,
- na všetkých vyučovacích predmetoch zameriavať sa na rozvoj zmyslového vnímania a prelínať ho celým vyučovacím procesom.

Rozumová výchova:

- rozvíjať u žiakov elementárne poznávacie procesy - vnímanie, predstavy, pamäť, pozornosť a myslenie,
- pestovať u žiakov aktívny postoj k učeniu, učiť ich samostatne prekonávať problémy, z učiva vyčleňovať podstatné veci, správne ich chápať a trvale zapamätať,
- využívať vhodné metódy, formy práce zamerané na upevňovanie poznatkov, rozvoj logického myslenia,
- spolupracovať s výchovnou poradkyňou a psychológom.

Rečová výchova a čitateľská výchova:

- v jazykovej výchove zmenšovať rozdiel medzi aktívnym a pasívnym slovníkom,
- rozvíjať slovnú zásobu slovným, asociačným, gramatickým a pojmovým slovníkom.

Mravná výchova:

- viesť žiakov k dôslednému dodržiavaniu školského poriadku, k ochrane spoločného vlastníctva, kultúrnych a materiálnych hodnôt, životného a pracovného prostredia, vytvárať základy osobnej zodpovednosti,
- viesť žiakov k odporu k protispoločenským činom, vysvetľovať škodlivosť fajčenia, drog a alkoholu,
- venovať sa problematike zneužívania, týrania detí, prehľbovať poznatky o ľudských hodnotách a právach,
- vysvetľovať negatívny vplyv šikanovania,
- venovať náležitú pozornosť príprave žiakov na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu porozumenia, mieru, znášanlivosti, rovnosti pohlavia a priateľstva medzi národmi, etnickými, národnostnými a náboženskými skupinami, ako to vyplýva z Dohovoru o právach dieťaťa, využívať vhodné tematické celky učebných osnov občianskej a etickej výchovy ako i medzipredmetové vzťahy na posilnenie tolerance, odstraňovanie rasizmu, antisemitizmu a xenofóbie.

Výchova k vlastenectvu, humanizmu, demokracie:

- rozvíjať u žiakov vlastenecké cítenie s dôrazom na výchovu slovenskému národnému povedomiu a štátnosti,
- vštepovať žiakom primerané poznatky o našom regióne – pamätné miesta, história, vývoj regiónu počas celého školského roka,
- viesť žiakov k humanizmu, k výchove k ľudským právam a proti rasizmu.

Pracovná výchova:

- rozvíjať technickú tvorivosť, viesť žiakov k šetreniu materiálov, k správnej organizácii práce a zodpovednosti za vykonanú prácu,
- utvárať návyky uvedomelej pracovnej disciplíny,
- viesť žiakov k osvojovaniu si najdôležitejších technických a výrobných poznatkov, zručností a návykov a pôsobiť na harmonický rozvoj žiakov,
- vypestovať u žiakov kladný vzťah k práci.

Estetická výchova:

- dbať na kultúrne a estetické prostredie školy, úpravu tried,
- formovať u žiakov estetické cítenie, dbať o svoj zovňajšok, kultúru reči, spoločenské správanie,
- zvyšovať úroveň estetickej výchovy prípravou a realizáciou kultúrnych, literárnych, výtvarných, hudobných súťaží a výstavou žiackych prác.

Environmentálna výchova:

- učiť žiakov o životnom prostredí,
- vychovávať žiakov prostredníctvom životného prostredia – rozvíjať zručnosti žiakov, ktoré umožňujú riešiť problémy a rozhodovať na základe získaných skúseností zo životného prostredia školy a jej širšieho okolia,
- rozvíjať u žiakov záujem o životné prostredie - rozvíjať pozitívne hodnoty a postoje žiakov, viesť ich k priamej účasti na ochrane a zvelaďovaní životného prostredia.

Telesná výchova:

- viesť žiakov k správnym návykom celkovej životosprávy, k pravidelnému telesnému pohybu a telesnej kultúre a prispieť k správnej telesnému vývinu,
- zapájať žiakov do športových súťaží organizovaných v rámci každej triedy.

Zdravotná výchova:

- na vyučovaní viesť žiakov k hygiene tela, bielizne, šiat, starostlivosti o chrup, k správnej životospráve,
- dať žiakom základy poskytovania prvej pomoci, viesť ich k prevencii pred chorobami úrazmi, poznať symbol „Červený kríž“,
- zintenzívniť zdravotnú osvetu medzi žiakmi a rodičmi.

Ochrana človeka a prírody:

- viesť žiakov k ochrane človeka a prírody tak, aby žiaci získali nevyhnutné vedomosti a zručnosti, poznatky a návyky a vedeli ich využiť pri vzniku mimoriadnej udalosti,
- žiaci by mali teoreticky aj prakticky zvládnuť vybrané úlohy:
 - z riešenia mimoriadnych udalostí – civilná obrana,
 - zo zdravotnej prípravy,
 - z pohybu a pobytu v prírode,
 - z dopravnej výchovy,
 - z výchovy bezpečného správania sa v škole i mimo nej,
- vzhľadom na vek a pohlavie optimálne zvyšovať psychickú, fyzickú pripravenosť a odolnosť pre vznik predpokladaných mimoriadnych udalostí.

Prevenencia drogových závislostí:

- šíriť osvetu nielen medzi žiakmi, ale aj rodičmi v tom zmysle, aby sa viac venovali duchovným problémom,
- zamerať prevenciu na zmysluplné trávenie voľného času a budovanie zodpovednosti za svoje správanie,
- vychovávať žiakov k humanizácii a k tolerancii v kolektíve,
- zabezpečovať odbornú pomoc lekárom a psychológom.

Dopravná výchova:

- získať vedomosti a zručnosti v oblasti bezpečnosti cestnej premávky:
 - pravidlá cestnej premávky,
 - taktika bezpečného správania sa pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,
 - podmienky premávky na cestách (vplyv počasia, riadenie premávky v okolí školy, nebezpečné úseky...),
 - organizácia a riadenie cestnej premávky.
- získať vedomosti a zručnosti z oblasti:
 - dopravné prostriedky (technický stav),
 - prostriedky riadenia premávky.
- získať vedomosti a zručnosti z oblasti:
 - zdravotná príprava v súvislosti s cestnou premávkou.
- získať zručnosti s využívaním didaktických prostriedkov pri výučbe a simulácii dopravných situácií na dopravnom ihrisku.

2.2 Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím podľa § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z., dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou (ISCED 1).

2.3 Profil absolventa

Absolvent primárneho vzdelania **so stredným stupňom mentálneho postihnutia má osvojené nasledovné kľúčové kompetencie (spôsobilosti):**

a) sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti):

- vyjadruje sa ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti,
- rozumie obsahu jednoduchého písaného textu, dokáže ho ústne zreprodukovat', zvláda jednoduchou formou písomnú komunikáciu,
- dokáže určitý čas sústredene počúvať, je schopný vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi s ktorými prichádza do kontaktu,
- rieši konflikty s pomocou dospelých,
- je empatický k starým, chorým a postihnutým ľuďom,
- rozumie bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať podľa svojich možností,
- na základnej úrovni využíva technické prostriedky komunikácie, rešpektuje dospelých,

b) kompetencia v oblasti matematického a prírodovedného myslenia:

- dokáže využiť získané základné matematické zručnosti na riešenie rôznych pracovných úloh a praktického života, používa pri tom konkrétne myslenie, rozumie a používa základné pojmy z oblasti matematiky a prírodných vied,
- chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti, vie porovnávať vzťahy medzi predmetmi a javmi,
- je zodpovedný voči prírode, chápe význam potreby ochraňovať prírodu,

c) kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií:

- využíva základné formy informačnej a komunikačnej technológie, ovláda elementárne spôsoby práce s počítačom,
- prejavuje radosť zo samostatne získaných informácií,
- vie používať vyučovacie programy,
- chápe rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,

d) kompetencia učiť sa učiť:

- ovláda základy čítania, písania, počítania a využíva ich k svojmu vzdelávaniu, používa termíny, znaky, symboly v spojitosti s konkrétnymi situáciami každodenného života,
- dokáže pracovať s pomocou učebníc, pracovnými zošitmi a pomôckami, teší sa
- z dosiahnutých výsledkov a získané vedomosti, zručnosti a návyky dokáže uplatniť v praktickom živote,

e) kompetencia riešiť problémy:

- vie na koho sa môže obrátiť o pomoc,
- v odôvodnených prípadoch dokáže privolať potrebnú pomoc,

f) osobné, sociálne a občianske kompetencie:

- uvedomuje si vlastné potreby,
- využíva svoje možnosti, uvedomuje si, že má svoje práva a aj povinnosti,
- čiastočne dokáže odhadnúť dôsledky svojich činov,
- pozná svoje povinnosti, dokáže rešpektovať a prijímať príkazy kompetentných osôb,
- je schopný počúvať, vysloviť svoj názor a prijať názor iných, dokáže spolupracovať v skupine,
- je ohľaduplný k iným ľuďom,
- uvedomuje si potrebu ochrany svojho zdravia,

g) kompetencia vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry:

- vníma krásu umeleckých diel, ľudových tradícií, produktov ľudskej práce,
- pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- ovláda základné pravidlá a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,
- nepoškodzuje kultúrno-historické dedičstvo a pozná ľudové tradície.

3. Školský učebný plán pre III. ročník

Vzdelávacia oblasť:	Predmety:	Počet hodín: III. ročník	Poznámky:
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	3+1	Pridaná 1 vyučovací hodina bez rozšírenia obsahu učiva
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	3	
	rozvíjanie grafomotorických zručností	1+1	Pridaná 1 vyučovací hodina bez rozšírenia obsahu učiva
Matematika a práca s informáciami	matematika	3+1	Pridaná 1 vyučovací hodina bez rozšírenia obsahu učiva
Človek a príroda	vecné učenie	2	
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	4	
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	
	výtvarná výchova	1+1	Pridaná 1 vyučovací hodina bez rozšírenia obsahu učiva
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	
Spolu		20+4	

4. Učebné osnovy pre III. ročník

4.1 Učebné osnovy predmetu slovenský jazyk a literatúra

Ročník: tretí

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a literatúra sú v súlade so vzdelávacím programom príslušného predmetu schválené Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu: 4 hod. týždenne, t.j. 132 hod. ročne

Tematické celky	Počet hodín
Slovenský jazyk a literatúra	132
Spolu	132

Použité prierezové témy:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj

ENV – Environmentálna výchova

OZO – Ochrana života a zdravia

MUV – Multikultúrna výchova

MDV – Mediálna výchova

DOV – Dopravná výchova

RLK – Regionálna výchova a ľudová kultúra

VMR – Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Slovenský jazyk a literatúra	III. ročník
Štátny vzdelávací program	3
Školský vzdelávací program	1
Rozsah vyučovacieho predmetu	4

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v III. ročníku pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihu 3 vyučovacie hodiny týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme pridali jednu vyučovaciu hodinu zameranú na precvičovanie a upevňovanie nového učiva vzhľadom na preberané množstvo nových hlások a písmen.

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra je vo výchovno-vzdelávacom procese žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia jedným z kľúčových.

Prostredníctvom rozvíjania materinského jazyka v ústnej a písomnej forme u žiakov cielene budujeme zručnosti potrebné na získavanie informácií a na ich výmenu v sociálnom kontakte, čo má výrazný podiel na celkovej socializácii dieťaťa.

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra pozostáva zo zložiek čítanie a literárna výchova, písanie a sloh.

Čítanie a literárna výchova

Požiadavky v súvislosti s nácvikom techniky čítania, čítania s porozumením, reprodukcie obsahu textu u žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia nie je možné zovšeobecniť. Nie je teda možné ani vyžadovať detailné dodržiavanie obsahu vzdelávania určeného pre jednotlivé ročníky. Je potrebné počítať s tým, že jednotliví žiaci môžu prejavovať taký záujem o čítanie, že pomerne ľahko zvládnu jeho techniku a iní, napriek priaznivejšej mentálnej kapacite, nebudú postupovať očakávaným tempom. V takých prípadoch učiteľ hľadá iný spôsob práce so žiakom, pričom však dosahovanie iných cieľov, vrátane obsahu učiva, dokáže patrične odôvodniť.

Nie je záväzné učiť žiaka všetky tvary písmen veľkej a malej, tlačenej a písanej abecedy, pripúšťa sa nácvik čítania aj zápisu iba tvarov písmen veľkej tlačenej abecedy, treba však pamätať na neskorší obmedzený výber textov na čítanie – (malé tlačené písmená).

V prípade, že žiak je schopný pracovať s viacerými tvarmi písma, možno mu pri preberaní každého písmena pridať aj tvar malého tlačeného, veľkého písaného a malého písaného písmena.

Pri výučbe čítania sa môže stať, že úroveň techniky čítania u žiaka presiahne úroveň jeho intelektuálneho a rečového vývinu a nebude v súlade s úrovňou chápania čítaného textu.

Okrem textov na čítanie je preto potrebné takmer vždy využívať aj ilustrácie znázorňujúce kľúčové slová (osoba, zviera, vec, jav, činnosť, farby, výraz tváre a pod.) alebo skutočné predmety, resp. predvádzanie činností.

Pri nácviku pozornosti žiaka a tých zručností, ktoré predchádzajú učeniu čítať, ale aj pri samotnom vyučovaní čítania dbáme na to, aby sme ho upútali témami jemu blízkymi, ktorých použitie môžu slúžiť ako motivácia, resp. odmena.

Ciele predmetu:

Cieľom vyučovania slovenského jazyka a literatúry v špeciálnej základnej škole je systematicky viesť žiakov k vyjadrovaniu osobných a spoločenských zážitkov a skúseností v krátkych hovorených prejavoch.

Ciele:

- vytvárať zručnosť a návyk prakticky a prehľadne usporiadať pracovné miesto potreby na lavici pri čítaní a písaní,
- vedieť čítať dvojslabičné slová,
- vedieť čítať jednoduché vety,
- spresňovať správnu výslovnosť žiakov.

Obsah predmetu :

Tematický celok	Obsah	Edukačný cieľ
Čítanie a literárna výchova	Čítanie tlačených písmen, slabík a slov vyvedených v druhom ročníku. Čítanie písaných písmen a slabík nacvičovaných v písaní v druhom ročníku.	Prakticky a prehľadne si usporiadať pracovné miesto a potreby na lavici pri čítaní a písaní. Čítať tlačené a písané písmená prebraté v druhom ročníku
	Postupné osvojovanie veľkých a malých písmen: o, O, v, V, u, U, t, T, p, P.	Čítať tlačené a písané preberané písmená. Čítať písanú a tlačenú abecedu.
	Čítanie otvorených slabík z osvojených písmen. Nácvik čítania zatvorených slabík (im, et, it, op, pil, tam, lep).	Čítať otvorené a zatvorené slabiky. Čítať jednoslabičné slová typu les
	Čítanie dvojslabičných slov z otvorených slabík.	Čítať dvojslabičné a viacslabičné slová zložených z otvorených slabík. Čítať zatvorené slabiky a dvojslabičné slová, ktoré majú zatvorenú slabiku na začiatku alebo na konci
	Čítanie jednoduchých viet.	Čítať jednoduché vety. Spresňovať správnu výslovnosť. Počúvať hovorený text (rozprávky, básne).

Medzipredmetové vzťahy:

Učivo slovenského jazyka sa prelína celým výchovno-vzdelávacím procesom:

- vecné učenie – zdokonaľovanie, rozširovanie slovnej zásoby pri pozorovaní okolitej prírody,
- matematika – písanie číslíc, pri ktorých sa zdokonaľuje technika písania,
- výtvarná výchova – ilustrovanie rozprávok, divadelných predstavení, básní,
- pracovné vyučovanie – modelovanie písmen,
- hudobná výchova – využívaním Orffových hudobných nástrojov a tanca sa rozvíja
- pohybová koordinácia a rytmizácia,
- telesná výchova – pohybové cvičenia na naučené riekanky.

Metódy a formy:

Vyučovanie slovenského jazyka je založené na komunikačno poznávacom princípe,

preto je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné metódy: motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, demonštrácia, pochvala, povzbudenie, kritika,
- slovné metódy: vysvetľovanie, opis, rozprávanie,
- metódy samostatnej práce: samostatná práca s učebnicou, pracovným listom, obrazovým materiálom,
- inscenačné metódy,
- dramatizácia,
- fixačné metódy: opakovanie a precvičovanie učiva, domáce úlohy.

Vyučovacie hodiny slovenského jazyka a literatúry má byť inšpiráciou na riešenie reálnych komunikačných situácií, aby si žiak osvojoval poznatky ľahko a prirodzene v činnostiach primeraných jeho veku. Z organizačných foriem sa sústreďíme na frontálnu, skupinovú prácu v podobe didaktických hier a individuálnu prácu so žiakmi, návštevu školskej knižnice. Počas celého roka budeme venovať starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov žiakov.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie mentálne postihnutých žiakov má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Aby sme povzbudili žiakov k lepšiemu výkonu, do hodnotenia zahrnieme nielen kvalitu vedomostí a zručností, ale aj ich aktivitu a usilovnosť. V priebehu školského roka budeme pri hodnotení žiakov uplatňovať objektivnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňovať druh a stupeň mentálneho postihnutia. Pri hodnotení sa budeme zameriavať na pokroky, ktoré žiak dosiahol vo výchovno-vzdelávacom procese a kvalitu vedomostí, zručností a návykov. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia – primárne vzdelávanie.

Učebné zdroje:

1. Šlabikár pre 3. ročník špeciálnych základných škôl (variant B) od autoriek Mgr. Silvia Škultétyová, Mgr. Lenka Čertíková, schválilo Ministerstvo školstva SR rozhodnutím číslo CD-2006-10058/22222-1:095 dňa 20. júla 2006, druhé vydanie 2009.
2. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

4.2 Učebné osnovy predmetu rozvíjanie komunikačnej schopnosti

Ročník: tretí

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vyučovacieho predmetu rozvíjanie komunikačnej schopnosti sú v súlade so vzdelávacím programom príslušného predmetu schválené Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu: 3 hodiny týždenne, t.j. 99 hodín ročne

Tematické celky	Počet hodín
Jazyk a komunikácia	99
Spolu	99

Použité prierezové témy:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj

ENV – Environmentálna výchova

OZO – Ochrana života a zdravia

MUV – Multikultúrna výchova

MDV – Mediálna výchova

DOV – Dopravná výchova

RLK – Regionálna výchova a ľudová kultúra

VMR – Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	III. ročník
Štátny vzdelávací program	3
Školský vzdelávací program	0
Spolu	3

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v III. ročníku pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia 3 vyučovacie hodiny týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme ponechali stanovený počet hodín týždenne.

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet rozvíjanie komunikačnej schopnosti (ďalej aj „RKS“) je určený pre všetkých žiakov s mentálnym postihnutím. V klinickom obraze mentálnej retardácie sa vyskytujú sprievodné prejavy v neuro-psychickom vývine, vo vývine motoriky, psychiky, citov, vôle a najmä v oblasti komunikácie a reči.

Komunikačná schopnosť je komplexná schopnosť človeka vedome a podľa patričných noriem používať jazyk ako systém znakov a symbolov v celej jeho komplexnosti a vo všetkých jeho formách a to za účelom realizovania určitého komunikačného zámeru.

Komplexnosť znamená, že táto schopnosť zahŕňa všetky jazykové roviny (foneticko-fonologickú, lexikálno-sémantickú, morfológicko-syntaktickú, pragmatickú); pokiaľ ide o formy, komunikačná schopnosť zahŕňa všetky spôsoby komunikovania (napríklad hovorený, grafický, neverbálny spôsob komunikácie). Preto je obsah predmetu RKS zameraný na všetky roviny jazyka a všetky formy komunikácie.

Narušená komunikačná schopnosť detí s mentálnym postihnutím má špecifickú etiológiu, symptomatológiu aj metódy intervencie. (Lechta - Matuška, 1995) U detí s mentálnym postihnutím býva zvyčajne vývin reči oneskorený alebo obmedzený.

Obsah predmetu RKS je rámcový. Postupujeme v súlade so zákonitostami vývinu reči a myslenia žiaka, rešpektujúc priebežne úroveň všetkých jeho schopností (motorika, poznávacie procesy).

Počet vyučovacích hodín v týždni je daný rámcovým učebným plánom (ďalej len RUP) vo vzdelávacom programe pre deti a žiakov s mentálnym postihnutím.

Pre žiakov, ktorí nie sú schopní dorozumievať sa hovorenou rečou (ich reč nie je zrozumiteľná alebo sú úplne nehovoriaci), sa odporúča okrem predmetu RKS zaradiť aj voliteľný predmet Augmentatívna a alternatívna komunikácia. Náhradné a doplnkové komunikačné systémy potom používajú žiaci v bežnej komunikácii a na všetkých vyučovacích predmetoch.

Ciele predmetu:

Hlavným cieľom predmetu RKS v ŠZŠ je podporiť rozvoj reči a jazykových schopností ako predpokladu k realizácii určitého komunikačného zámeru a funkčného dorozumievania, stimulovať komunikáciu žiaka v sociálnej interakcii.

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti jednotlivých žiakov je primerané úrovni rozvinutia poznávacích, psycho-motorických, citových a vôľových predpokladov a schopností.

Obsah predmetu:

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti úzko súvisí s vývinom vnímania, pamäti, pozornosti, myslenia a sociálnym prostredím dieťaťa. Preto ciele aj obsah predmetu musia mať širší záber a orientujú sa na celý komplex dorozumievacieho procesu.

V každodennej komunikácii sa navzájom podmieňujú a prelínajú jednotlivé jazykové roviny a spôsoby komunikácie, preto ich nasledovné členenie je skôr teoretické. Má však zámer usporiadať ciele, obsah a činnosti smerujúce k rozvíjaniu komunikačnej schopnosti do systému.

Obsah musí byť v súlade s mentálnymi a komunikačnými schopnosťami dieťaťa, bez ohľadu na fyzický vek.

Pri rozvíjaní komunikačnej schopnosti detí s mentálnym postihnutím stredného stupňa je prioritou obsahová stránka.

Obsah a ciele rozvíjania komunikačnej schopnosti v jednotlivých oblastiach:

Pragmatická rovina jazyka

Cieľ	Obsah
Rozvíjať praktické používanie jazyka na dorozumievanie, a to s použitím verbálnych aj neverbálnych komunikačných prostriedkov.	<i>Porozumenie reči</i> Komentovanie „tu a teraz“. Komentovaním všetkých činností a pomenovávaním predmetov rozvíjame porozumenie pojmov a ich vzájomných súvislostí. Postupujeme od poznávania skutočných predmetov a javov k obrázkom a porozumeniu pojmov. Kategorizovanie pojmov podľa daných kritérií. Vykonávanie činností podľa komentovania a porozumenia obsahu prehovoru komunikačného partnera. <i>Rozvíjanie expresívnej reči</i> Námetové hry, pri ktorých žiak môže komentovať svoju činnosť. Vo všetkých hrách kladieme dôraz na hlasné komentovanie činnosti alebo spoločné komentovanie s pomocou učiteľky. Pri hrách sa odporúča používať názorné skutočné predmety, ich miniatúry alebo primerané ilustrácie a obrázky. Nehovoriaci žiaci komentujú s pomocou posunkov, grafických znakov alebo iným náhradným komunikačným prostriedkom. Vytváranie situácií z bežného života tak, aby ich mohli žiaci lepšie pochopiť a komentovať („zažiť ich“) a tým si upevňovať slovnú zásobu. Jednoduché aktívne pomenovávanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny, jednoduché komentovanie vykonávaných alebo prebiehajúcich činností a situácií. Tvorenie jednoslovných a dvojslovných viet, slovných pomenovaní. <i>Rozhovor</i> Jednoduchý rozhovor, striedanie role s komunikačným partnerom. Začiatok a ukončenie rozhovoru. Výber a udržanie témy rozhovoru. Výber komunikačných prostriedkov primeraných situácii a komunikačnému partnerovi. Odpoveď na otázku, kladenie otázok. Modelové hry, dramatizácia. <i>Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy</i>

Lexikálno-sémantická rovina jazyka

Cieľ	Obsah
Rozvíjať slovnú zásobu, chápanie pojmov a ich používanie v komunikácii	Pomenovávanie skutočných predmetov a javov alebo obrázkov. Kategorizovanie pojmov podľa významu s názornými príkladmi a bez nich. (Pri pomenovávaní zároveň ukazujeme na predmet alebo zároveň vykonávame pohyb a pod.) Rozlišovanie a porovnávanie významovo podobných a protikladných pojmov. (Názorne: reč v spojení so zrakovým alebo taktilným vnemom a pod.) Zovšeobecňovanie pojmov. Kľúčové slová. Upevňovanie významu pojmov a súvislostí zážitkovou formou. <i>Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy</i>

Morfologicko-syntaktická rovina jazyka

Cieľ	Obsah
Rozvíjať jazykový cit, syntaktické a morfológické pravidlá. Aplikovať ich do hovorenej i písanej podoby (podľa individuálnych schopností žiaka).	Nácvik ohýbania slov, nácvik predložkových väzieb a analógie primerane schopnostiam žiaka s pomocou, názorným a zážitkovým spôsobom, maľované čítanie, dopĺňovanie a opakovanie viet, odvodzovanie slov, tvorba viet a súvetí, rozvoj porozumenia reči <i>Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy</i>

Foneticko-fonologická rovina jazyka

Cieľ	Obsah
Rozvíjať fonematické uvedomovanie, schopnosť diferencovať dištinkatívne znaky jazyka podľa individuálnych schopností žiaka. Rozvíjať artikulačnú obratnosť a výslovnosť	<i>Rozvíjanie sluchovej diferenciačnej schopnosti</i> Hry s nerečovými zvukmi, rozlišovanie rôznych druhov zvukov (zvuky zvierat, štrnganie, búchanie, šuchot, zvonček, píšťalka a pod.), rozlišovanie intenzity a smeru prichádzajúcich zvukov. Rozlišovanie zvukov reči, rytmizovanie slabík. Hry so zmenami melódie a tempa reči. Rozlišovanie prvej hlásky v slove. Rozlišovanie dĺžky hlások a slabík. Cvičenia zamerané na rozvíjanie pohyblivosti hovoridiel, koordináciu pohybov a správnu výslovnosť. <i>Hovorená reč a náhradné komunikačné systémy</i>

Rozvíjanie rozprávačských schopností (naratív)

Cieľ	Obsah
Rozvíjať rozprávačské schopnosti žiakov podľa individuálnych schopností.	Pozorovanie osôb a udalostí v okolí, uvažovanie o nich aj mimo ich bezprostredného vnímania. Jednoduché rozprávanie zážitku podľa osnovy, rozprávanie podľa obrázkov, vnímanie časovej následnosti a súvislostí udalostí. Práca s detskými ilustrovanými knihami, leporelami, obrázkami.

Rozvíjanie iných schopností spojených s komunikáciou

Cieľ	Obsah
Rozvíjať taktilné a kinestetické vnímanie Rozvíjať sluchovú a zrakovú gnóziu (vnímanie, diferencácia, pamäť).	Poznávanie predmetov a povrchov hmatom, rozvíjanie diferenciačných schopností. Rozvíjanie vnímania vlastných pohybov. Poznávanie rôznych zvukov, rozlišovanie ich kvality, intenzity, smeru. Poznávanie melódie a rytmu. Cvičenia na zapamätanie melódie a rytmu, riekanky, radu slov, vety a pod. Vnímanie a diferencovanie viditeľných znakov predmetov, osôb a udalostí, vnímanie viditeľných zmien. Cvičenia na rozvíjanie zrakovej pamäti. Cvičenia zrakovej analýzy a syntézy. Rozvíjanie poznávacích procesov: zachovanie, priradovanie, zoradovanie, triedenie – kategorizácia Rozvíjanie pamäti (akusticko-verbálna a zrková, pracovná pamäť)
Rozvíjať priestorovú orientáciu a orientáciu v čase	Cvičenia pravo-ľavej orientácie (telesná schéma, rovinná orientácia) Serialita (nácvik sekvencií, postupnosti) Intermodalita (audiovizuálny vzťah)
Rozvíjať motorické schopnosti	Rozvíjanie oromotoriky, vizuomotoriky, jemnej a hrubej motoriky, grafomotoriky, fonograforytmiky.
Rozvíjať čitateľské a pisateľské schopnosti	Pre osvojovanie čítania analyticky syntetickou i globálnou metódou je nevyhnutné dosiahnutie určitej úrovne fonologického uvedomenia. Preto je súčasťou obsahu predmetu RKS aj: Rozvíjanie schopnosti diferencovať zvuky reči (slabiky, hlásky a ich dĺžku) hrovou formou. Diferencovanie obrázkov, symbolov alebo znakov. Schematické znázornenie slov. Rytmozovanie riekaniek a detských pesničiek.

	Rozvíjanie schopnosti orientácie v priestore a v rovine (chápanie a vyjadrenie polohy predmetu hore, dolu, v prostriedku; sledovanie a ukladanie prvkov v rade zľava doprava). Obrázkové (maľované) čítanie. Ak individuálne schopnosti žiaka nedovoľujú osvojovanie si všetkých tvarov písmen, odporúča sa čítanie a písanie len veľkých tlačенých písmen.
--	---

Medzipredmetové vzťahy:

Učivo slovenského jazyka sa prelína celým výchovno-vzdelávacím procesom:

- vecné učenie – zdokonaľovanie, rozširovanie slovnej zásoby pri pozorovaní okolitej prírody,
- hudobná výchova – rozvíjanie komunikačných schopností, správnej výslovnosti, slovnej zásoby pri speve, rytmizácii riekaniak a pod.
- telesná výchova – pohybové cvičenia na naučené riekanky

Metódy a formy:

Základným predpokladom rozvíjania komunikačných schopností žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je aktivita žiakov, ktorú učiteľ môže dosiahnuť variabilitou použitých vyučovacích prostriedkov, vyučovacích metód, organizačných foriem a materiálnych prostriedkov a poznaní individuálnych a psychologických osobitostí žiakov.

Metódy práce: motivačný rozhovor, rozprávanie, výklad, zážitkové učenie, didaktické hry, pozorovanie, analýza textu, reedukácia, kompenzácia, rehabilitácia.

Formy práce: individuálna, skupinová, vo dvojiciach, v skupinkách.

Činnosť žiakov budeme realizovať prostredníctvom didaktických hier v prirodzenom prostredí, na vychádzkach, ihrisku, pri manipulácii so skutočnými predmetmi. Pri týchto činnostiach využijeme didaktické hry, hračky a pomôcky určené pre materské školy. Jednotlivé zložky výchovy sa svojím obsahom vzájomne prelínajú a dopĺňajú.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie mentálne postihnutých žiakov má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Aby sme povzbudili žiakov k lepšiemu výkonu, do hodnotenia zahrnieme nielen kvalitu vedomostí a zručností, ale aj ich aktivitu a usilovnosť. V priebehu školského roka budeme pri hodnotení žiakov uplatňovať objektivnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňovať druh a stupeň mentálneho postihnutia. Pri hodnotení sa budeme zameriavať na pokroky, ktoré žiak dosiahol vo výchovno-vzdelávacom procese a kvalitu vedomostí, zručností a návykov. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné zdroje:

1. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.
2. Logopedické pexeso, kartičky s obrázkami a pojmami, detské knihy.

4.3 Učebné osnovy predmetu rozvíjanie grafomotorických zručností

Ročník: tretí

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vyučovacieho predmetu rozvíjanie grafomotorických zručností sú v súlade so vzdelávacím programom príslušného predmetu schválené Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu: 2 hodiny týždenne, t.j.66 hodín ročne

Tematické celky	Počet hodín
Obťahovanie písmen e, l, m, i, a, o, p, t, v, u	8
Písanie písmen e, l, m, i, a, o, p, t, v, u	16
Písanie otvorených a zatvorených slabík	42
Spolu	66

Použité prierezové témy:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj

ENV – Environmentálna výchova

OZO – Ochrana života a zdravia

MUV – Multikultúrna výchova

MDV – Mediálna výchova

DOV – Dopravná výchova

RLK – Regionálna výchova a ľudová kultúra

VMR – Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Rozvíjanie grafomotorických zručností	III. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	1
Spolu	2

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v III. ročníku pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia 1 vyučovacie hodiny týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme pridali jednu vyučovaciu hodinu na rozvíjanie a zdokonaľovanie grafomotorických zručností.

Charakteristika predmetu:

Rozvíjanie grafomotorických zručností je v úzkej kooperácii s predmetmi výtvarná výchova, pracovné vyučovanie, hudobná výchova. Pri písaní používame rôzne riekanky,

rytmizáciu, hudobný sprievod. Pri rozvíjaní grafomotorických zručností medzi pomôcky patria písacie potreby, hrubé voskové farby, kriedy, pastelky, ceruzy, pero. Vhodné je používať reliéfne makety geometrických tvarov, kartičky s písmenami a obrázkami, výkresy s predpísanými slovami, nalepenými obrázkami. Používame fólie na prepisovanie zmazateľnými fixami. Súčasťou rozvíjania grafomotoriky sú uvoľňovacie cvičenia na odstránenie krčovitého držania pera a tlaku na podložku.

Ciele predmetu:

Cieľom predmetu rozvíjanie grafomotorických zručností je:

- Rozvíjať jemnú motoriku a grafomotoriku,
- vytvárať návyk prakticky si usporiadať potreby na lavici pri písaní,
- vytvárať zručnosť písať s príslušnými pracovnými, hygienickými a estetickými návykmi,
- spresňovať správny tvar písaného písmena,
- vytvárať návyk správneho sedenia pri písaní,

Obsah predmetu:

Tematický celok	Obsah	Edukačný cieľ
Obtŕahovanie písmen e, l, m, i, a, o, p, t, v, u	Postupný nácvik písmen a opakovanie e, l, m, i, a, o, p, t, v, u. Nacvičenie uvoľneného, plynulého pohybu.	Správne držať písacie potreby a správne sedieť pri písaní. Obkresľovať písmená A, I, E, L, M, A, P, T, V, U – písaný tvar.
Písanie písmen e, l, m, i, a, o, p, t, v, u	Postupný nácvik písmen a opakovanie e, l, m, i, a, o, p, t, v, u. Nacvičenie uvoľneného, plynulého pohybu	Písať písmená O, I, E, L, M, A, P, T, V, U – tlačенý tvar.
Písanie otvorených a zatvorených slabík	Písanie slabík z osvojených písmen jednoduchými spájacími ťahmi. Zmenšovanie a spresňovanie tvaru písaného písmena.	Písať slabiky ME, MI, MO, LE, LI, LO, EM, IM, OM, OL, IL, EL, AT, OT, UT, ET, AV, OV, UV, EV, AP, OP, EP, UP – tlačенý tvar. Obkresľovať slabiky ME, MI, MO, LE, LI, LO, OM, IM, EM, OL, IL, EL, TA, TO, TU, TI, PA, PE, PU, PI, VA, VE, VU, VI písaný tvar

Medzipredmetové vzťahy:

Učivo grafomotorických zručností sa prelína celým výchovno – vzdelávacím procesom, z čoho vyplýva rozvoj poznávacích možností žiakov s mentálnym postihnutím. Zručnosti získané pracovnou činnosťou sa stávajú východiskom pre nácvik písania, kreslenia. Žiaci modelujú z plastelíny, drôtu písmená, krivé čiary, kruhy. Učia sa spájať konkrétnu činnosť s teoretickým poučením, prax s teóriou. Na hodinách sa upevňujú kolektívne vzťahy, zásady hygieny a bezpečnosti.

Metódy a formy:

Pre splnenie stanovených cieľov budú učitelia využívať rôzne metódy a formy práce, primerané veku a individuálnym schopnostiam a možnostiam žiakov s mentálnym postihnutím. Metódy názornosti, konkrétnosti, postupnosti a individuálneho prístupu budú vyučujúci uplatňovať na každej hodine grafomotorických zručností, aby motivovali prácu dieťaťa a aktivizovali pracovný záujem žiakov. Z monologických metód budeme využívať rozprávanie, rozhovor, vysvetľovanie, opis pracovných činností. Demonštračnými metódami učiteľ sprostredkuje žiakovi mnohozmyslové zážitky, ktoré získa počúvaním, prehliadkou a opisom pracovných činností a vyhmataním objektu.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie mentálne postihnutých žiakov má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Aby sme povzbudili žiakov k lepšiemu výkonu, do hodnotenia zahrnieme nielen kvalitu vedomostí a zručností, ale aj ich aktivitu a usilovnosť. V priebehu školského roka budeme pri hodnotení žiakov uplatňovať objektívnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňovať druh a stupeň mentálneho postihnutia. Pri hodnotení sa budeme zameriavať na pokroky, ktoré žiak dosiahol vo výchovno-vzdelávacom procese a kvalitu vedomostí, zručností a návykov. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné zdroje:

1. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

4.4 Učebné osnovy predmetu matematika

Ročník: tretí

Vzdelávacia oblasť: Matematika a práca s informáciami

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vyučovacieho predmetu matematika sú v súlade so vzdelávacím programom príslušného predmetu schválené Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu: 4 hodiny týždenne, t.j.132 hodín ročne

Tematické celky	Počet hodín
Porovnávanie a triedenie predmetov podľa vlastností	10
Vzťahy viac – menej, patrí – nepatrí, dlhý – krátky, pred – za, hneď pred – hneď za	12
Triedenie a porovnávanie rovinných útvarov: kruh, štvorec, trojuholník, priradovanie názvu.	10
Číslo 5	50
Číslo 0	50
Spolu	132

Použité prierezové témy:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj

ENV – Environmentálna výchova

OZO – Ochrana života a zdravia

MUV – Multikultúrna výchova

MDV – Mediálna výchova

DOV – Dopravná výchova

RLK – Regionálna výchova a ľudová kultúra

VMR – Výchova k manželstvu a rodičovstvu

FIN – Finančná gramotnosť

Matematika	III. ročník
Štátny vzdelávací program	3
Školský vzdelávací program	1
Spolu	4

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva matematiky v III. ročníku 3 vyučovacie hodiny týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme pridali jednu vyučovaciu hodinu zameranú na precvičovanie a upevňovanie matematických zručností.

Charakteristika predmetu:

Žiak získava prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať.

Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka.

Hranice obsahu učiva jednotlivých ročníkov nesmú byť prekážkou pre efektívne vzdelávanie žiaka. Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôbuje individuálnym schopnostiam žiaka. Dôležitý je výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok a vhodné učebné prostredie.

Učivo musí byť prezentované takými formami a metódami, ktoré sú pre daného žiaka najpriateľnejšie. Nie je podstatné to, aby si žiak osvojil čo najväčšie množstvo učiva, ale aby osvojené učivo vedel v čo najväčšej miere využívať v praktickom živote.

Ciele predmetu:

- Porovnávať a triediť činnosti každodenného života, predmety, vlastnosti, podľa určitých kritérií,
- osvojiť si základné prvky numerácie v obore prirodzených čísel do 5,
- osvojiť si základné počtové výkony v obore prirodzených čísel do 5,
- osvojiť si základné prvky numerácie a počtové výkony s číslom 0,
- osvojiť si základné geometrické predstavy.

Obsah predmetu:

Tematický celok	Obsah	Edukačný cieľ
Porovnávanie a triedenie predmetov podľa vlastností	Porovnávanie predmetov podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar. Triedenie predmetov podľa vlastností, vytváranie skupín predmetov.	Porovnávať predmety podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar. Triediť predmety podľa vlastností, vytvárať skupiny predmetov.
Vzťahy viac – menej, patrí – nepatrí, dlhý – krátky, pred – za, hneď pred – hneď za	Vzťahy: viac – menej, patrí – nepatrí, dlhý – krátky, pred – za, hneď pred – hneď za	Orientovať sa vo vzťahoch: viac – menej, patrí – nepatrí, dlhý – krátky, pred – za, hneď pred – hneď za
Triedenie a porovnávanie rovinných útvarov: kruh, štvorec, trojuholník, priradovanie názvu.	Triedenie a porovnávanie rovinných útvarov: kruh, štvorec, trojuholník, priradovanie názvu.	Triediť a porovnávať rovinných útvarov: kruh, štvorec, trojuholník, priradovanie názvu.

Číslo 5	Číselný rad. Určovanie a vyznačovanie počtu predmetov. Prirad'ovanie predmetov k číslu 5. Čítanie a písanie číslice 5. Znázorňovanie čísla 5. Porovnávanie čísel 1, 2, 3, 4, 5. Znak <, >, =. Sčítanie v obore do 5. Zápis príkladov sčítania. Znázorňovanie príkladov sčítania. Riešenie slovných príkladov na sčítanie. Odčítanie v obore do 5. Zápis príkladov odčítania. Znázorňovanie príkladov odčítania. Rozklad čísla 5. Riešenie slovných príkladov. Mince 1€, 2 €. Bankovka 5€.	Číselný rad. Určovať a vyznačovať počet predmetov. Prirad'ovať predmety k číslu 5. Čítať a písať číslicu 5. Znázorňovať číslo 5. Porovnávať čísla 1, 2, 3, 4, 5. Znak <, >, =. Sčítať v obore do 5. Zápis príkladov sčítania. Znázorňovať príklady sčítania. Riešiť slovné príklady na sčítanie. Odčítat' v obore do 5. Zápis príkladov odčítania. Znázorňovať príklady odčítania. Rozklad čísla 5. Riešiť slovné príklady. Mince 1€, 2 €. Bankovka 5€.
Číslo 0	Číselný rad 0 - 5. Určovanie a vyznačovanie počtu predmetov. Čítanie a písanie číslice 0. Porovnávanie čísel 0 - 5. Znak <, >, =. Sčítanie s číslom 0. Znázorňovanie príkladov sčítania. Rozklad čísla v obore do 5. Slovné príklady na sčítanie. Odčítanie s číslom 0. Znázorňovanie príkladov odčítania. Slovné príklady na odčítanie. Pamäťový nácvik príkladov sčítania a odčítania.	Číselný rad 0 - 5. Určovať a vyznačovať počet predmetov. Čítať a písať číslicu 0. Porovnávať čísla 0 - 5. Znak <, >, =. Sčítať s číslom 0. Znázorňovať príklady sčítania. Rozklad čísla v obore do 5. Riešiť slovné príklady na sčítanie. Odčítat' s číslom 0. Znázorňovať príklady na odčítanie. Riešiť slovné príklady na odčítanie. Pamäťový nácvik príkladov sčítania a odčítania.

Medzipredmetové vzťahy:

Na hodinách matematiky využijeme riekanky, básničky osvojené z hodín slovenského jazyka a literatúry. Piesne naučené na hudobnej výchove sa využívajú na motiváciu, oddýchnutie a spestrenie hodín. Pri dodržiavaní hygienických požiadaviek využijeme prvky telesnej výchovy v relaxačných cvičeniach.

Na hodinách matematiky uplatníme aj prvky prierezových tém. V pracovných listoch s danou tematikou využijeme enviromentálnu výchovu. Pri učive geometrických tvarov uplatníme

prvky dopravnej výchovy. V slovných úlohách uplatníme multikultúrnú výchovu a témy z ochrany života a zdravia.

Metódy a formy:

Matematické vedomosti, zručnosti a návyky sa budujú v súlade s matematickou teóriou na rôznom stupni intuitívneho prístupu podľa individuálnych schopností žiaka a systematicky sa uplatňuje zásada názornosti. Individuálnym prístupom získava žiak prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať. Na zvládnutie učiva, splnenie vyučovacích cieľov, uľahčenie a zapamätanie si učiva učiteľia budú využívať rôzne moderné metódy a formy, ktoré sú veku primerané, podporujú motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov. Najúčinnějšími metódami sú didaktické hry, hrové aktivity, práca s obrázkami, samostatná práca žiakov s učebnicou, s pracovným zošitom a s učebnými pomôckami. Z foriem sa zameriame na diferencované a individuálne vyučovanie, prácu v skupinách.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie mentálne postihnutých žiakov má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Aby sme povzbudili žiakov k lepšiemu výkonu, do hodnotenia zahrnieme nielen kvalitu vedomostí a zručností, ale aj ich aktivitu a usilovnosť. V priebehu školského roka budeme pri hodnotení žiakov uplatňovať objektivnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňovať druh a stupeň mentálneho postihnutia. Pri hodnotení sa budeme zameriavať na pokroky, ktoré žiak dosiahol vo výchovno-vzdelávacom procese a kvalitu vedomostí, zručností a návykov. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné zdroje :

1. Hravé počty 3 pre B variant špeciálnych základných škôl, autor Mgr Eva Brestenská, Mgr. Viera Zorádová, schválilo Ministerstvo školstva SR rozhodnutím číslo 3407/95-153 dňa 16.júna 1995, siedme vydanie 2013.
2. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.
3. Detské encyklopédie, detské časopisy.

4.5 Učebné osnovy predmetu vecné učenie

Ročník: tretí

Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vyučovacieho predmetu vecné učenie sú v súlade so vzdelávacím programom príslušného predmetu schválené Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu: 2 hodiny týždenne, t.j. 66 hodín ročne

Tematické celky	Počet hodín
Trieda, škola a okolie školy	8
Bezpečnosť cestnej premávky	2
Príroda	36
Orientácia v čase	6
Starostlivosť o zdravie	6
Domov a rodina	6
Obchod	2
Spolu	66

Použité prierezové témy:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj

ENV – Environmentálna výchova

OZO – Ochrana života a zdravia

MUV – Multikultúrna výchova

MDV – Mediálna výchova

DOV – Dopravná výchova

RLK – Regionálna výchova a ľudová kultúra

VMR – Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Vecné učenie	III. ročník
Štátny vzdelávací program	2
Školský vzdelávací program	0
Spolu	2

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v III. ročníku ŠZŠ 2 vyučovacie hodiny týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme ponechali daný počet hodín.

Charakteristika predmetu:

Cieľom vyučovacieho predmetu vecné učenie je viesť žiakov k pravdivému poznaniu sveta, prírody a spoločnosti, a to na základe vlastného pozorovania zmien v spôsobe života rastlín, zvierat a ľudí.

Žiaci sa oboznamujú a manipulujú s prírodninami, vecami, učia sa chápať vzťahy medzi nimi a vedieť vyjadriť tieto zákonitosti slovom, usporiadaním, kresbou, alebo akýmkoľvek spôsobom prijateľným pre žiakov s mentálnym postihnutím

Z prírodovednej oblasti sa žiaci zoznamujú s charakteristickými črtami živej a neživej prírody. Poznávajú zmeny, ktoré sa odohrávajú v prírode. Začínajú chápať zákonitosti zmien v prírode, v živote rastlín a živočíchov, získavajú predstavu o tom, ako prírodné zmeny ovplyvňujú činnosti ľudí. V učive usporiadanom podľa ročných období žiaci poznávajú prírodné javy primerané ich chápaniu a pozorujú, ako sú zmeny v prírode počas roka spojené s činnosťou ľudí a s ich životom.

Zo spoločenskovednej oblasti poznávajú žiaci domov, školské prostredie s jeho najbližším okolím, poznávajú dôležité dopravné značky, zoznamujú sa zo základnými pravidlami bezpečnosti cestnej premávky pre chodcov a cyklistov. Žiaci sa systematicky pripravujú na aktívnu účasť v cestnej premávke. Upevňujú si základné návyky nevyhnutné na ochranu zdravia.

Vo výchovno-vzdelávacom procese je potrebné, individuálne pre každého žiaka, citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

Ciele predmetu:

- Utvrdiť si jednoduché priestorové pojmy a vzťahy,
- vedieť sa orientovať v najbližšom okolí školy,
- osvojiť si základné pojmy súvisiace s ročnými obdobiami a orientáciou v čase,
- osvojiť si elementárne zásady osobnej hygieny,
- osvojovať si základy kultúrneho správania,
- poznať niektoré ďalšie rastliny a zvieratá.

Obsah predmetu :

Obsah predmetu je členený do siedmich tematických okruhov podľa ročných období, kde žiaci poznávajú prírodné javy primerané ich chápaniu a pozorujú zmeny spojené s činnosťami ľudí a ich životom. Vytvárajú sa a upevňujú tiež aj zdravotné a hygienické návyky žiakov. Žiaci sa oboznamujú s prácou dospelých, učia sa vážiť ich prácu. Osvojujú si pravidlá kultúrneho správania, vytvárajú sa citové väzby k rodine, spolužiakom, obci, škole, vlasti. Prehlbujú si poznatky o pamätných dňoch.

Tematický celok	Obsah	Edukačný cieľ
Trieda, škola a okolie školy	Upevnenie spoločenských návykov - predstavenie sa, pozdravenie, prosba a poďakovanie. Poznávajú	Upevniť spoločenské návyky - predstavenie sa, pozdravenie, prosba a poďakovanie. Poznať meno

	mena a priezviska svojho učiteľa, mená spolužiakov, označenie triedy. Pomenovanie zariadenia triedy, pomenovanie školských potrieb. Rozlišovanie vyučovacej hodiny a prestávky. Osvojovanie návyku ticho si sadieť a vstávať, hlásiť sa o slovo, usporiadať si pomôcky, udržiavať poriadok v lavici. Orientácia v budove školy – umiestnenie triedy, šatne, telocvične, jedálne, toalety. Poznávanie najbližšieho okolia školy podľa miestnych podmienok.	a priezviska svojho učiteľa, mená spolužiakov, označenie triedy. Pomenovať zariadenia triedy, pomenovať školské potreby. Rozlišovať vyučovaciu hodinu a prestávku. Osvojiť si návyk ticho si sadieť a vstávať, hlásiť sa o slovo, usporiadať si pomôcky, udržiavať poriadok v lavici. Orientovať sa v budove školy – umiestnenie tried, šatne, telocvične, jedálne, toalety. Poznávať najbližšie okolie školy podľa miestnych podmienok.
Bezpečnosť cestnej premávky	Bezpečnosť chodcov. Chôdza po chodníku. Bezpečné prechádzanie vozovky. Semafor: červená – stoj, zelená – choď. Dopravná značka: prechod pre chodcov. Bezpečnosť pri hrách, výletoch a kúpaní.	Bezpečnosť chodcov. Chodiť po chodníku. Bezpečne prechádzať vozovku. Poznať Semafor: červená – stoj, zelená – choď a dopravnú značku: prechod pre chodcov. Dodržiavať bezpečnosť pri hrách, výletoch a kúpaní.
Príroda	Pozorovanie zmien v prírode, zmeny počasia. Kalendár prírody. Utvrdenie základných pojmov: teplo, zima, mráz, slnko, vietor, dážď, sneh, ľad s použitím obrázkov. Pomenovanie ročných období s použitím obrázkov. Spresňovanie predstavy o ročných obdobiach. <u>Zvieratá v prírode</u> Pomenovanie zvierat a ich triedenie. Poznávanie zvierat v skutočnosti, na obrázku, CD a video. Ďalšie domáce zvieratá: kačka, morka. Ďalšie voľne žijúce zvieratá: bažant, žaba. Vtáky a hmyz: vrana, vrabec, osa.	Pozorovať zmien v prírode, zmeny počasia. Kalendár prírody. Utvrdiť si základné pojmy: teplo, zima, mráz, slnko, vietor, dážď, sneh, ľad s použitím obrázkov. Pomenovať ročné obdobia s použitím obrázkov. Spresňovať predstavu o ročných obdobiach. <u>Zvieratá v prírode</u> Pomenovať zvieratá a triediť ich. Poznávať zvieratá v skutočnosti, na obrázku, CD a video. Poznávať ďalšie domáce zvieratá: kačka, morka. Poznávať ďalšie voľne žijúce zvieratá: bažant, žaba. Poznávať vtáky a hmyz: vrana, vrabec, osa.

	Počúvanie krátkych poviedok o zvieratkách. <u>Rastliny v prírode</u> Rozlišovanie pojmov kvet, strom, ker. Poznávanie rastlín. Ďalšie kvety: narcis, púpava. Ďalšie stromy: višňa, orech, poznávanie ich plodov. Záhradné kry: ríbezle, egreše, vinič hroznorodý.	Počúvať krátke poviedky o zvieratkách. <u>Rastliny v prírode</u> Rozlišovať pojmy kvet, strom, ker. Poznávať rastliny a ďalšie kvety: narcis, púpava a ďalšie stromy: višňa, orech, poznávať ich plody. Poznávať záhradné kry: ríbezle, egreše, vinič hroznorodý.
Orientácia v čase	Porozumieť časovým údajom deň – noc, ráno – poludnie – večer, teraz – potom – neskôr, dnes – zajtra. Určovanie dní v týždni. Pracovné dni, voľné dni. Kalendár.	Porozumieť časovým údajom deň – noc, ráno – poludnie – večer, teraz – potom – neskôr, dnes – zajtra. Určovať dni v týždni. Pracovné dni, voľné dni. Kalendár.
Starostlivosť o zdravie	Poznávanie a pomenovanie jednotlivých častí ľudského tela : hlava, krk, trup, ruky, nohy. Poznávanie častí tváre: oči, nos, ústa, uši, jazyk, zuby, vlasy. Ruka: dlaň, prsty, palec. Osobná hygiena: umývanie rúk pred jedlom, po použití WC, čistenie zubov, česanie, čistenie nosa. Umývanie ovocia a zeleniny pred konzumáciou. Jedovaté rastliny, huby. Ochrana pred otravou.	Poznávať a pomenovať jednotlivých častí ľudského tela : hlava, krk, trup, ruky, nohy. Poznávať časti tváre: oči, nos, ústa, uši, jazyk, zuby, vlasy. Ruka: dlaň, prsty, palec. Dodržiavať osobnú hygienu: umývať si ruky pred jedlom, po použití WC, čistenie zubov, česanie, čistenie nosa. Umývať ovocie a zeleninu pred konzumáciou. Jedovaté rastliny, huby. Chrániť sa pred otravou.
Domov a rodina	Najbližší príbuzní – stará mama, starý otec, strýko, teta. Náš byt. Pomenovanie častí bytu - kuchyňa, detská izba, obývačka, kúpeľňa, WC, balkón. Kuchyňa – vybavenie kuchyne kuchynským riadom. Praktická manipulácia s predmetmi a obrázkami predmetov.	Poznávať a pomenovať najbližších príbuzných – stará mama, starý otec, strýko, teta. Náš byt. Pomenovať časti bytu - kuchyňa, detská izba, obývačka, kúpeľňa, WC, balkón. Kuchyňa – vybavenie kuchyne kuchynským riadom. Prakticky manipulovať s predmetmi a obrázkami predmetov.
Obchod	Rozoznávajúce obchodov podľa zamerania,	Rozoznávajú obchody podľa zamerania, poznávajú

	poznávanie nápisov na obchode – globálnou metódou. Hra na obchod. Poznávanie a pomenovanie tovaru: ovocie, zelenina, chlieb, pečivo, mlieko mäso, saláma, vajcia. Pojem peniaze, rozoznávanie mincí 1 €, 2 €. Poznávanie bankovky 5€. Pravidlá správania sa v obchode.	nápisov na obchode – globálnou metódou. Hrať sa na obchod. Poznávať a pomenovať tovar: ovocie, zelenina, chlieb, pečivo, mlieko mäso, saláma, vajcia. Pojem peniaze, rozoznávať mince 1 €, 2 €. Poznávať bankovky 5€. Dodržiavať pravidlá správania sa v obchode.
--	--	---

Medzipredmetové vzťahy:

Vecné učenie kooperuje vo vzťahu s inými vyučovacími predmetmi:

- pracovné vyučovanie: modelovanie, kútik živej prírody, zostavenie kalendára prírody a sledovanie zmien počasia. Žiaci sa pomocou zmyslového vnímania učia poznávať prírodné javy.
- telesná výchova: vychádzky majú prvky telesnej výchovy – chôdza, orientácia v priestore,
- matematika: triedenie a porovnávanie sú východiskom na osvojovanie nových vedomostí počas konkrétnej myšlienkovvej činnosti vo vecnom učive, pri manipulácii s rozličným materiálom,
- slovenský jazyk a literatúra: na základe získaných vyjadrovacích zručností si žiaci osvojujú vedomosti a zručnosti vo vecnom učive. Žiaci recitujú básne o zvieratách, prírode, Využíva sa dramatizácia, rôzne modelové situácie,
- výtvarná výchova: ilustrácie základných prvkov prírody, učia sa umelecky vnímať a vyjadrovať krásu prírody.

Metódy a formy:

Základným predpokladom úspešnosti vyučovania vecného učenia je aktivita žiakov, ktorú učiteľ môže dosiahnuť variabilitou použitých vyučovacích prostriedkov, vyučovacích metód, organizačných foriem a materiálnych prostriedkov a poznaní individuálnych a psychologických osobitostí žiakov. Učiteľ si volí primerané špeciálne pedagogické metódy, ktoré sa opierajú o zmyslové poznávanie žiakov.

Metódy:

- motivačné metódy: motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, demonštrácia, pochvala, povzbudenie, kritika,
- slovné metódy: vysvetľovanie, opis, rozprávanie,
- metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov: demonštračné metódy, pozorovanie, manipulácia s predmetmi,
- metódy frontálnej práce: práca s pracovným listom, obrazovým materiálom,
- hra ako metóda,
- fixačné metódy: opakovanie a precvičovanie učiva.

Z organizačných foriem využijeme najmä frontálnu a individuálnu prácu. Hlavným zdrojom poznania sú pozorovania prírody a spoločenského diania, exkurzie, práca v kútiku

živej prírody, návštevy akcií, jednoduché pokusy, sledovanie videozáznamov a prezentácií, zostavenie kalendára prírody.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie mentálne postihnutých žiakov má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Aby sme povzbudili žiakov k lepšiemu výkonu, do hodnotenia zahrnieme nielen kvalitu vedomostí a zručností, ale aj ich aktivitu a usilovnosť. V priebehu školského roka budeme pri hodnotení žiakov uplatňovať objektivnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňovať druh a stupeň mentálneho postihnutia. Pri hodnotení sa budeme zameriavať na pokroky, ktoré žiak dosiahol vo výchovno-vzdelávacom procese a kvalitu vedomostí, zručností a návykov. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné zdroje:

1. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.
2. Detské encyklopédie, výukové programy, knihy

4.6 Učebné osnovy predmetu pracovné vyučovanie

Ročník: tretí

Vzdelávacia oblasť: Človek a svet práce

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vyučovacieho predmetu pracovné vyučovanie sú v súlade so vzdelávacím programom príslušného predmetu schválené Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu: 4 hodiny týždenne, t.j. 132 hodín ročne

Tematické celky	Počet hodín
Sebaobslužné činnosti	20
Práce v domácnosti	30
Práce v dielni	60
Pestovateľské práce	22
Spolu	132

Použité prierezoové témy:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj

ENV – Environmentálna výchova

OZO – Ochrana života a zdravia

MUV – Multikultúrna výchova

MDV – Mediálna výchova

DOV – Dopravná výchova

RLK – Regionálna výchova a ľudová kultúra

VMR – Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Pracovné vyučovanie	III. ročník
Štátny vzdelávací program	4
Školský vzdelávací program	0
Spolu	4

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v III. ročníku ŠZŠ B variant 4 vyučovacie hodiny týždenne. Školský vzdelávací program koreluje so štátnym vzdelávacím programom.

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet pracovné vyučovanie má významnú úlohu vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím z hľadiska úspešného sociálneho začlenenia sa do spoločnosti,

vytvárania sociálneho, pracovného a osobného uplatnenia sa, individuálneho rozvoja jeho osobnosti a z hľadiska vytvárania vzťahov k okolitému životu.

Pracovné vyučovanie je dôležitým faktorom pri vytváraní samoobslužných a hygienických návykov, pri vytváraní a rozvoji poznávacích procesov, motorických a pracovných zručností a návykov. Osvojovanie si rôznych pracovných zručností vo vyšších ročníkoch je dôležitým činiteľom predprofesionálnej prípravy.

Pracovné vyučovanie prispieva k uspokojovaniu osobných potrieb žiaka, k rozvoju jeho schopností, možností a zručností. V kooperácii s ostatnými predmetmi prispieva k rozvoju celej osobnosti žiaka, a tým sa stáva jeho život zmysluplnejším a nezávislejším.

Obsah vyučovacieho predmetu sa realizuje v čo najväčšej miere v prirodzených podmienkach, v situáciách, v ktorých bude žiak danú činnosť v reálnom živote vykonávať.

Obsah vyučovacieho predmetu pracovné vyučovanie je členený na jednotlivé zložky.

Sebaobslužné činnosti – žiaci nadobúdajú zručnosti v starostlivosti o hygienu tela a zovňajšku, osvojujú si stravovacie návyky a pravidlá stolovania.

Práce v domácnosti – žiaci si osvojujú základné pracovných návyky v domácnosti, zručností potrebné pri domácich prácach a udržiavanie poriadku. Súčasťou tejto zložky je aj šitie. Žiaci nadobúdajú zručnosti v základných technikách šitia a ručných prác. Súčasťou zložky sú aj práce v kuchyni. Žiaci si osvojujú základné znalosti o potravinách, a ako udržiavať poriadok a hygienu v kuchyni. Vo vyšších ročníkoch nadobúdajú žiaci zručnosti pri príprave jednoduchých nápojov a jedál.

Práce v dielni – žiaci si osvojujú schopnosť rozlišovať rozličné materiály, spoznávajú ich v praktickom živote, osvojujú si manuálne zručnosti s nimi a vytvárajú jednoduché výrobky. Aktivity sú zamerané na práce s drobným materiálom a papierom, montážne a demontážne práce. Vo vyšších ročníkoch je súčasťou tejto zložky aj práca s drevom.

Pestovateľské práce – žiaci sa učia rozpoznávať rôzne druhy ovocia a zeleniny, nadobúdajú základné pestovateľské zručnosti, osvojujú si starostlivosť o izbové rastliny.

Vzhľadom na to, že nie každá škola má školský pozemok, odporúčame práce na školskom pozemku nahradiť inou činnosťou, podľa podmienok školy.

Ciele predmetu:

- Upevňovať základné hygienické návyky,
- zvyšovať samostatnosť pri sebaobslužných činnostiach,
- upevňovať základné stravovacie návyky,
- utvárať základné manuálne zručnosti,
- rozvíjať schopnosť verbalizovania činnosti,
- rozlišovať rôzne materiály,
- udržiavať poriadok na pracovnom mieste,
- zvládnuť základy jednoduchej starostlivosti o izbové rastliny.

Obsah predmetu:

Tematický celok	Obsah	Edukačný cieľ
Sebaobslužné činnosti	Osobná hygiena – utvrdenie správneho postupu umývania rúk a tváre, používanie mydla, uteráka, hrebeňa a vreckovky. Používanie WC, toaletného papiera, splachovanie, hygiena rúk – samostatne. Vyzliekanie a obliekanie odevov a bielizne. Utvrdenie zručnosti pri rozopínaní a zapínaní gombíkov, používaní zipsov, patentiek. Upevňovanie opaskov. Samostatné obúvanie a vyzúvanie, rozväzovanie alebo zväzovanie šnúrok, zapínanie a odopínanie suchých zipsov. Stolovanie v triede a v školskej jedálni. Sebaobsluha pri jedení. Vytváranie zručnosti pri používaní vidličky a noža.	Osobná hygiena – utvrdiť správny postup umývania rúk a tváre, používať mydlo, uterák, hrebeň a vreckovku. Používať WC, toaletný papier, splachovať, hygiena rúk – samostatne. Vyzliekať a obliekať odev a bielizeň. Utvrdiť zručnosť pri rozopínaní a zapínaní gombíkov, používaní zipsov, patentiek. Upevňovať opasok. Samostatne sa obúvať a vyzúvať, rozväzovať alebo zväzovať šnúrky, zapínať a odopínať suché zipsy. Stolovať v triede a v školskej jedálni. Sebaobsluha pri jedení. Vytvárať zručnosti pri používaní vidličky a noža.
Práce v domácnosti	Starostlivosť o osobné veci a školské pomôcky. Samostatné odkladanie pomôcok v triede na určené miesto. Ukladanie osobných vecí do tašky, hygienického vrecúška. Utieranie prachu z nábytku v triede, utieranie tabule. Vytváranie zručnosti pri zametaní podlahy metličkou a lopatkou. Samostatné zbieranie odpadkov a vynášanie koša do smetnej nádoby. Samostatné odkladanie odevov a obuvi v šatni. Odomykanie a zamykanie dverí. Osvojenie názvov základného riadu. Odkladanie riadu. Utieranie plastovej tácky. Utváranie zručnosti v jednoduchom prestieraní.	Staráť sa o osobné veci a školské pomôcky. Samostatne odkladať pomôcok v triede na určené miesto. Ukladať osobné veci do tašky, hygienického vrecúška. Utierať prach z nábytku v triede, utierať tabuľu. Vytvárať zručnosti pri zametaní podlahy metličkou a lopatkou. Samostatne zbierať odpadky a vynášať kôš do smetnej nádoby. Samostatne odkladať odevy a obuv v šatni. Odomykať a zamykať dvere. Osvojiť si názvy základného riadu. Odkladať riad. Utierať plastovú tácku. Utvárať zručnosti v jednoduchom prestieraní.
Práce v dielni	Práce s drobným materiálom	Práce s drobným materiálom

	Triedenie rôznych druhov drobného materiálu podľa veľkosti, farby a tvaru. Ukladanie roztriedeného materiálu do rôznych nádob, škatúl a zásuviek podľa pokynov. Manipulácia s drobným materiálom: presýpanie, prekladanie, skladanie mozaiky (vkladaním, napichávaním, nalepovaním). Navliekanie korálok podľa pokynov. Namotávanie vlny na cievku. Spletanie špagátikov. Strihanie povrázkov, slamy, vlny, handričiek. Precvičovanie viazania uzla a mašličky. - Zbieranie a rozlišovanie listov, nalepovanie listov. <u>Práce s papierom</u> Triedenie a porovnávanie papiera podľa vlastností. Povrch (hladký, drsný), hrúbka (tenký, hrubý), farba. Prekladanie, skladanie, vystrihovanie, nalepovanie, zlepovanie papiera (skladačky, mozaiky). Potláčanie papiera odtlačkami rozličných predmetov, detskými tlačidielkami. <u>Montážne a demontážne práce</u> Stavanie z kociek (komíny, mosty, steny, domy). Skladanie, rozkladanie, skrutkovanie predmetov, hračiek, stavebníc. Zostavovanie tvarov zo špajlí, tyčiek, drevok.	Triediť rôzne druhy drobného materiálu podľa veľkosti, farby a tvaru. Ukladať roztriedený materiál do rôznych nádob, škatúl a zásuviek podľa pokynov. Manipulovať s drobným materiálom: presýpať, prekladať, skladať mozaiky (vkladaním, napichávaním, nalepovaním). Navliekať korálky podľa pokynov. Namotávať vlnu na cievku. Spletať špagátiky. Strihať povrázky, slamu, vlnu, handričky. Precvičovať viazania uzla a mašličky. - Zbierať a rozlišovať listy, nalepovať listy. <u>Práce s papierom</u> Triediť a porovnávať papier podľa vlastností. Povrch (hladký, drsný), hrúbka (tenký, hrubý), farba. Prekladať, skladať, vystrihovať, nalepovať, zlepovať papier (skladačky, mozaiky). Potláčať papier odtlačkami rozličných predmetov, detskými tlačidielkami. <u>Montážne a demontážne práce</u> Stavať z kociek (komíny, mosty, steny, domy). Skladať, rozkladať, skrutkovať predmety, hračky, stavebnice. Zostavovať tvary zo špajlí, tyčiek, drevok.
Pestovateľské práce	Starostlivosť o izbové rastliny – upevnenie základov starostlivosti o izbové rastliny z predošlého ročníka. Polievanie kvetinových	Staráť sa o izbové rastliny – upevniť základy starostlivosti o izbové rastliny z predošlého ročníka. Polievať kvetinové hriadky na školskom záhone.

	hriadok na školskom záhone. Poznávanie podmienok pre život rastlín – voda, vzduch, svetlo, teplo, pôda – pozorovanie klíčenia a rastu rastlín(tráva, fazuľa, hrach, obilie). Práca so záhradným náradím- hrable, motyka, krhla. Pomoc pri zbere úrody na školskom pozemku. Hrabanie listia. Zbieranie šišíek, plodov gaštana, duba, buka, šípok.	Poznávať podmienky pre život rastlín – voda, vzduch, svetlo, teplo, pôda – pozorovať klíčenie a rast rastlín(tráva, fazuľa, hrach, obilie). Pracovať so záhradným náradím- hrable, motyka, krhla. Pomáhať pri zbere úrody na školskom pozemku. Hrabat' listie. Zbierať šišky, plody gaštana, duba, buka, šípok.
--	--	--

Medzipredmetové vzťahy:

Učivo pracovného vyučovania sa prelína celým výchovno – vzdelávacím procesom, z čoho vyplýva rozvoj poznávacích možností žiakov s mentálnym postihnutím. Zručnosti získané pracovnou činnosťou sa stávajú východiskom pre nácvik písania, kreslenia. Žiaci sa učia spájať konkrétnu činnosť s teoretickým poučením, prax s teóriou. Na hodinách sa upevňujú kolektívne vzťahy, zásady hygieny a bezpečnosti.

Metódy a formy:

Pre splnenie stanovených cieľov budú učitelia využívať rôzne metódy a formy práce, primerané veku a individuálnym schopnostiam a možnostiam žiakov s mentálnym postihnutím. Metódy názornosti, konkrétnosti, postupnosti a individuálneho prístupu budú vyučujúci uplatňovať na každej hodine pracovného vyučovania, aby motivovali prácu dieťaťa a aktivizovali pracovný záujem žiakov. Z monologických metód budú využívať rozhovor, rozprávanie, vysvetľovanie, opis pracovných činností. Demonštračnými metódami učiteľ sprostredkováva žiakovi mnohozmyslové zážitky, ktoré získava počúvaním, prehliadkou a opisom pracovných činností a vyhmataním objektu. V pracovnom vyučovaní ide o demonštráciu pracovných postupov, nástrojov, operácií, materiálov a podmienok práce.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie mentálne postihnutých žiakov má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Aby sme povzbudili žiakov k lepšiemu výkonu, do hodnotenia zahrnieme nielen kvalitu vedomostí a zručností, ale aj ich aktivitu a usilovnosť. V priebehu školského roka budeme pri hodnotení žiakov uplatňovať objektívnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňovať druh a stupeň mentálneho postihnutia. Pri hodnotení sa budeme zameriavať na pokroky, ktoré žiak dosiahol vo výchovno-vzdelávacom procese a kvalitu vedomostí, zručností a návykov. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné zdroje :

1. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

4.7 Učebné osnovy predmetu hudobná výchova

Ročník: tretí

Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vyučovacieho predmetu hudobná výchova sú v súlade so vzdelávacím programom príslušného predmetu schválené Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu: 1 hodina týždenne, t.j.33 hodín ročne

Tematické celky	Počet hodín
Rytmické cvičenia	4
Vyludzovanie zvukov na jednoduchých hudobných nástrojoch	4
Detské piesne	10
Detské hudobno-pohybové hry	6
Hra na telo	5
Počúvanie hudby	4
Spolu	33

Použité prierezové témy:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj

ENV – Environmentálna výchova

OZO – Ochrana života a zdravia

MUV – Multikultúrna výchova

MDV – Mediálna výchova

DOV – Dopravná výchova

RLK – Regionálna výchova a ľudová kultúra

VMR – Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Hudobná výchova	III. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	0
Spolu	1hod. týždenne t.j. 33 hodín ročne

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v III. ročníku ŠZŠ 1 vyučovaciu hodinu týždenne. V školskom vzdelávacom programe sme zachovali týždennú hodinovú dotáciu podľa štátneho vzdelávacieho programu.

Charakteristika predmetu :

Vyučovací predmet hudobná výchova ako jeden z výchovných predmetov je neoddeliteľnou súčasťou výchovy harmonicky rozvinutej osobnosti. Učí žiakov vnímať a prežívať krásu nielen v hudbe, ale aj v iných druhoch umenia.

Ciele hudobnej výchovy sú podmienené špecifickosťou mentálneho postihnutia jednotlivého žiaka, spoločnými a individuálnymi problémami rozvoja osobnosti žiakov, bezprostrednou fyziologickou pôsobivosťou hudby a možnosťami jej psychoterapeutického pôsobenia.

Cieľom hudobnej výchovy je rozvoj hudobnosti žiakov spevom, hrou na jednoduché hudobné nástroje, počúvaním hudby, pohybovým prejavom vychádzajúcim z hudby. Pritom treba rešpektovať ich postihnutie, hudobné schopnosti a zručnosti.

Vyučovací predmet hudobná výchova vedie žiakov k tomu, aby sa hudba stala súčasťou ich každodenného života. Orientuje žiakov aj v súčasných hudobných žánroch, citlivo ich vedie k tomu, aby sa učili rozlišovať v hudbe kvalitu.

Výchovno-vzdelávacie úlohy hudobnej výchovy plnia žiaci v prítlačivo motivovaných hudobných činnostiach - speváckych, inštrumentálnych, pohybových a posluchových.

Piesne sa učia spievať kultivovaným hlasom, intonačne a rytmicky správne.

Osvojujú si základné poznatky o hudobných nástrojoch, rozlišujú ich podľa zvuku. Aktívne sa oboznamujú s Orffovým inštrumentárom, prípadne s ďalšími hudobnými nástrojmi.

Skladby na počúvanie sú vyberané tak, aby boli primerané pre žiakov z hudobnej i obsahovej stránky, aby nadväzovali na poznatky z ostatných zložiek hudobnej výchovy a prispievali k utváraniu kladného vzťahu k hudbe. V priebehu školského roka sa žiaci oboznámia najmenej so siedmimi skladbami na počúvanie.

Pri počúvaní skladieb orientovať žiaka aj v súčasnej tvorbe, populárnej tvorbe, ale aj v regionálnej ľudovej tvorbe. Podporovať spontánnu detskú kreativitu, rozvíjať emocionálnosť, rozvíjať prepojenie pohybovej, hudobnej a slovesnej kultúry. Chápať hudobnú výchovu ako psychoterapeutický prostriedok hudobnej relaxácie, cieľavedome zameraný na psychickú a somatickú aktivizáciu osobnosti a jej uvoľnenie.

Pohybové vyjadrenie hudby vychádza zo spontánneho prejavu detí, vedie ku kultivovanému pohybu zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb.

Hudobná výchova prispieva aj k formovaniu psychických procesov a vlastností žiakov. Pôsobí na ich pozornosť, predstavivosť, pamäť, výrazne ovplyvňuje sluchové vnímanie a obohacuje citový život žiakov.

Ciele predmetu:

- Utvrdzovať základné hudobné vedomosti a návyky z predchádzajúcich ročníkov,
- vytvárať predpoklady na primerané vnímanie hudby, na spev a ostatné hudobné prejavy,
- rozvíjať hudobnú pozornosť, pamäť a predstavivosť,
- rozvíjať zmysel pre tonalitu,
- osvojiť si nové piesne a hudobno-pohybové hry.

Obsah predmetu:

Tematický celok	Obsah	Edukačný cieľ
Rytmické cvičenia	Rytmické cvičenia, využitie nástrojov Orffovho inštrumentária. Melodizácia slov alebo slovných zoskupení, rečňovaniek, vyčítaniek, hádaniek.	Rytmické cvičenia, využívať nástroje Orffovho inštrumentária. Melodizovať slová alebo slovné zoskupenia, rečňovanky, vyčítanky, hádanky.
Vyludzovanie zvukov na jednoduchých hudobných nástrojoch	Vyludzovanie zvukov na jednoduchých hudobných nástrojoch. Určovanie vlastností vnímaných zvukov: dlhý – krátky tón, hlasný – tichý tón, hudba – ľudský hlas.	Vyludzovať zvuky na jednoduchých hudobných nástrojoch. Určovať vlastnosti vnímaných zvukov: dlhý – krátky tón, hlasný – tichý tón, hudba – ľudský hlas.
Detské piesne	Detské piesne – Vrabec muzikant; Húsky, húsky; Náš Brok; Paste sa húsatká, paste; Kohútik jarabý; Červené jablčko a iné.	Spievať detské piesne – Vrabec muzikant; Húsky, húsky; Náš Brok; Paste sa húsatká, paste; Kohútik jarabý; Červené jablčko a iné.
Detské hudobno-pohybové hry	Detské hudobno-pohybové hry – Zajačik do lesa; Skáče žaba po blate; A ty Hana, stoj v kole; Češem si hlavičku a iné.	Hrať detské hudobno-pohybové hry – Zajačik do lesa; Skáče žaba po blate; A ty Hana, stoj v kole; Češem si hlavičku a iné.
Hra na telo	Hra na telo na známe piesne, rečňovanky.	Hrať na telo na známe piesne, rečňovanky.
Počúvanie hudby	Počúvanie vokálnych a inštrumentálnych miniatúr, kolied, ľudových piesní.	Počúvať vokálne a inštrumentálne miniatúry, koledy, ľudové piesne.

Medzipredmetové vzťahy:

Hudobné činnosti chápeme ako integráciu so slovnými, výtvarnými a pohybovými prejavmi prostredníctvom hier a tvorivej dramatiky. Pohybové vyjadrenie hudby vychádza zo spontánneho prejavu detí, vedie ich ku kultivovanému pohybu zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb. Hudobná výchova uplatňuje pohybové prvky z telesnej výchovy pri nácviku tancov, hudobno pohybových hier. Na hodinách hudobnej výchovy uplatňujeme aj výtvarné činnosti pri ilustráciách piesní, obrazovom doplnení textov piesní. Rytmizácia piesní výrazne napomáha pri osvojovaní si otvorených a zatvorených slabík, recitovaní básničiek, pri čítaní.

Metódy a formy:

Na zvládnutie učiva, splnenie vyučovacích cieľov, uľahčenie a zapamätanie si učiva učitelia budú využívať rôzne moderné metódy a formy práce, ktoré sú veku primerané, podporujú motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov. Z motivačných metód sú to rozhovor, rozprávanie, z fixačných metód sú to hrové aktivity, práca s obrázkami, s učebnými pomôckami, počúvanie hudby, hra na Orffových nástrojoch a návštevy hudobných podujatí. Dôraz budeme klásť na hudobné zážitky, ktorých prameňom je v prvom rade hudba a proces sebarealizácie, pocit úspešnosti. Z foriem práce budeme využívať individuálnu, skupinovú a frontálnu prácu. Prostredníctvom hry s hudbou a jej prvkami prehĺbime počiatkový spontánny záujem o hudbu a hudobné prejavy tak, aby vnímanie hudby, hudobné aktivity prinášali radosť, relax a uvoľnenie.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie mentálne postihnutých žiakov má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Aby sme povzbudili žiakov k lepšiemu výkonu, do hodnotenia zahrnieme nielen kvalitu vedomostí a zručností, ale aj ich aktivitu a usilovnosť. V priebehu školského roka budeme pri hodnotení žiakov uplatňovať objektivnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňovať druh a stupeň mentálneho postihnutia. Pri hodnotení sa budeme zameriavať na pokroky, ktoré žiak dosiahol vo výchovno-vzdelávacom procese a kvalitu vedomostí, zručností a návykov. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné zdroje:

1. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

4.8 Učebné osnovy premetu výtvarná výchova

Ročník: tretí

Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vyučovacieho predmetu výtvarná výchova sú v súlade so vzdelávacím programom príslušného predmetu schválené Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu: 2 hodiny týždenne, t.j.66 hodín ročne

Tematické celky	Počet hodín
Kresba	23
Maľba	29
Modelovanie	14
Spolu	66

Použité prierezové témy:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj

ENV – Environmentálna výchova

OZO – Ochrana života a zdravia

MUV – Multikultúrna výchova

MDV – Mediálna výchova

DOV – Dopravná výchova

RLK – Regionálna výchova a ľudová kultúra

VMR – Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Výtvarná výchova	III. ročník
Štátny vzdelávací program	1
Školský vzdelávací program	1
Spolu	2

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v III. ročníku ŠZŠ B variant 1 vyučovaciu hodinu týždenne. Vzhľadom na absenciu jemnej motoriky, fantázie, predstavivosti, s ohľadom na druh, stupeň a typ postihnutia sme posilnili predmet výtvarná výchova o 1 vyučovaciu hodinu týždenne.

Charakteristika predmetu :

Vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím má nezastupiteľné miesto aj vyučovací predmet výtvarná výchova. Výtvarné aktivity napomáhajú žiakom s mentálnym postihnutím rozvíjať grafomotorické zručnosti, hrubú a jemnú motoriku. Na základe rozvoja

jemnej motoriky sa rozvíjajú aj komunikačná schopnosť, expresívna a receptívna zložka reči, a aj nonverbálna forma komunikácie.

Výchovno-vzdelávacie ciele predmetu výtvarná výchova pre žiakov s mentálnym postihnutím vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov výtvarnej výchovy ako vyučovacieho predmetu a zo všeobecne stanovených cieľov vzdelávania žiakov s mentálnym postihnutím

- rozvoj jemnej a hrubej motoriky,
- rozvoj koordinovaného pohybu rúk,
- rozvoj senzomotorickej koordinácie,
- rozvoj lateralit
- rozvoj priestorovej orientácie,
- rozvoj koordinácie oko - ruka,
- rozvoj pozornosti,
- rozvoj priestorovej pamäti,
- rozvoj vnímania,
- rozvoj kreativity a improvizácie,
- spoločné výtvarné aktivity pomocou napodobňovania.

Výchovno-vzdelávacie ciele a niektoré aktivity výtvarnej výchovy sa prelínajú s cieľmi a činnosťami iných vyučovacích predmetov, a to najmä s vyučovacími predmetmi slovenský jazyk, hudobná výchova, telesná výchova a pracovné vyučovanie.

Ciele predmetu:

- Rozvíjať zmyslové vnímanie a pozornosť,
- rozvíjať predstavivosť,
- naučiť žiakov používať výtvarné materiály a pomôcky,
- vedieť rozlišovať a pomenovať základné farby,
- rozvíjať grafický prejav a estetické cítenie žiakov.

Obsah predmetu :

Tematický celok	Obsah	Edukačný cieľ
Kresba	Voľné kreslenie – rozvíjanie grafického pohybu ruky. Horizontálne a vertikálne čiary, oblúky, kruhy, vlnovky, špirály veľkým aj malým pohybom. Kreslenie tvarovo nenáročných predmetov: jablko, slivka, strom, had a iné. Napodobňovanie jednoduchých tvarov. Maľovanky – vyfarbovanie obrázkov a predkreslených tvarov. Kreslenie na veľkú	Voľné kreslenie – rozvíjať grafický pohyb ruky. Horizontálne a vertikálne čiary, oblúky, kruhy, vlnovky, špirály veľkým aj malým pohybom. Kresliť tvarovo nenárodné predmety: jablko, slivka, strom, had a iné. Napodobňovať jednoduché tvary. Maľovanky – vyfarbovať obrázky a predkreslené tvary. Kresliť na veľkú plochu hrubými farebnými kriedami.

	plochu hrubými farebnými kriedami.	
Maľba	Liatie, kvapkanie, otláčanie, dotváranie farebných škvŕn, hra s farbami – rozpíjanie, zapúšťanie do vlhkého podkladu, kontrast svetlých a tmavých farieb. Ukladanie farby štetcom na plochu papiera, prerušovanie ťahu štetca bodkami, čiarkami, vytváranie jednoduchých tvarov zväčšovaním škvŕn zo stredu. Práca s prstovou farbou, tvorenie odtlačkov dlane, prstov, chodidla. Nanášanie farby prstom technikou kresby. Rozotieranie farebnej škvŕny prstom alebo drievkom.	Liať, kvapkať, otláčať, dotvárať farebné škvŕny, hrať sa s farbami – rozpíjať, zapúšťať do vlhkého podkladu, kontrast svetlých a tmavých farieb. Ukladať farby štetcom na plochu papiera, prerušovať ťah štetca bodkami, čiarkami, vytvárať jednoduché tvary zväčšovaním škvŕn zo stredu. Pracovať prstovou farbou, tvoriť odtlačky dlane, prstov, chodidla. Nanášať farbu prstom technikou kresby. Rozotierať farebnú škvŕnu prstom alebo drievkom.
Modelovanie	Poznávanie základných vlastností modelovacích materiálov stláčaním, miesením, valkaním, vytáňovaním, šúľaním. Modelovanie gule medzi dlaňami krúživým pohybom rúk. Váľanie valčeka medzi dlaňami a medzi dlaňou a podložkou priamymi pohybmi rúk. Vytváranie objemu točením ušúľaného valčeka (miska, košík, pečivo a iné). Modelovanie jednoduchej skutočnosti uplatňovaním schopnosti splošťovať guľu, ohýbať okraje placky (ovocie, huby, had, lopta). Modelovanie na pieskovisku a na pieskovom stole.	Poznávať základné vlastnosti modelovacích materiálov stláčaním, miesením, valkaním, vytáňovaním, šúľaním. Modelovať guľu medzi dlaňami krúživým pohybom rúk. Váľať valček medzi dlaňami a medzi dlaňou a podložkou priamymi pohybmi rúk. Vytvárať objem točením ušúľaného valčeka (miska, košík, pečivo a iné). Modelovať jednoduchú skutočnosť uplatňovaním schopnosti splošťovať guľu, ohýbať okraje placky (ovocie, huby, had, lopta). Modelovať na pieskovisku a na pieskovom stole.

Medzipredmetové vzťahy :

Výtvarná výchova sa podieľa na rozvoji a utváraní osobnosti človeka. Svojím cieľom a obsahom sa orientuje na estetickú výchovu vo vzťahu s etickou výchovou ako aj ďalšími zložkami výchovy. Pripravuje žiakov pre kultúrne formy života v spoločnosti. Na hodinách výtvarnej výchovy cielene rozvíjame jemnú motoriku žiakov. Podľa potreby do vyučovania včleníme prvky telesnej výchovy – detské pohybové hry. Využívaním ukážok z literárnej

tvorby a ilustrácií z kníh zameriavame žiakov na umenie okolo seba, na históriu kultúry zvykov a ľudových tradícií.

Metódy a formy:

Na zvládnutie učiva, splnenie vyučovacích cieľov, uľahčenie a zapamätanie si učiva učitelia budú využívať rôzne moderné metódy a formy práce, ktoré sú veku primerané, podporujú motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov. Z monologických metód sú to rozhovor, rozprávanie, vysvetľovanie, opis pracovných činností. Metódy názornosti, konkrétnosti, postupnosti a individuálneho prístupu budú vyučujúci uplatňovať na každej hodine výtvarnej výchovy, aby motivovali prácu dieťaťa a aktivizovali pracovný záujem žiakov. Z fixačných metód sú to hrové aktivity, práca s obrázkami, s učebnými pomôckami, návštevy výtvarných galérií. Demonštračnými metódami učiteľ sprostredkováva žiakovi mnohozmyslové zážitky, ktoré získava počúvaním, prehliadkou a opisom pracovných činností a vyhmataním objektu. Z foriem práce budeme využívať individuálnu, skupinovú a frontálnu prácu a okrem základnej vyučovacej hodiny výtvarnú výchovu budeme realizovať aj formou vychádzok a maľovania v prírode.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie mentálne postihnutých žiakov má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Aby sme povzbudili žiakov k lepšiemu výkonu, do hodnotenia zahrnieme nielen kvalitu vedomostí a zručností, ale aj ich aktivitu a usilovnosť. V priebehu školského roka budeme pri hodnotení žiakov uplatňovať objektivnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňovať druh a stupeň mentálneho postihnutia. Pri hodnotení sa budeme zameriavať na pokroky, ktoré žiak dosiahol vo výchovno-vzdelávacom procese a kvalitu vedomostí, zručností a návykov. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné zdroje:

1. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

4.9 Učebné osnovy predmetu telesná a športová výchova

Ročník: tretí

Vzdelávacia oblasť: Zdravie a pohyb

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova sú v súlade so vzdelávacím programom príslušného predmetu schválené Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Rozsah vyučovacieho predmetu: 2 hodiny týždenne, t.j. 66 hodín ročne

Tematické celky	Počet hodín
Zdravotná cvičenia	10
Kondičné cvičenia	14
Základy akrobatických cvičení	14
Sezónne činnosti	4
Kolektívne činnosti	8
Hudobno - pohybové hry	8
Koordinačné a relaxačné cvičenia	8
Spolu	66

Použité prierezové témy:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj

ENV – Environmentálna výchova

OZO – Ochrana života a zdravia

MUV – Multikultúrna výchova

MDV – Mediálna výchova

DOV – Dopravná výchova

RLK – Regionálna výchova a ľudová kultúra

VMR – Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Telesná výchova	III. ročník
Štátny vzdelávací program	2
Školský vzdelávací program	0
Spolu	2 hod. týždenne, t.j. 66 hod. ročne

Štátny vzdelávací program predpisuje na zvládnutie obsahu učiva v III. ročníku ŠZŠ 2 vyučovacie hodiny týždenne. Školský vzdelávací program koreluje so štátnym vzdelávacím programom.

Charakteristika predmetu :

Ciele a obsah vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova sú zamerané na dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov s mentálnym postihnutím, vypestovanie pozitívneho vzťahu k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich možností a schopností.

S rozvíjaním pohybovej aktivity úzko súvisí rozvoj poznávacej činnosti, nakoľko pri pohybových aktivitách pôsobíme aj na rozvoj psychických funkcií – na vnímanie, pozornosť, pamäť, myslenie, fantáziu a reč. Po určení motorickej a senzomotorickej vývinovej úrovne žiaka sa treba zamerať na utváranie účelových pohybových zručností, kompenzáciu motorických nedostatkov, elimináciu nevhodných motorických prejavov a pohybových stereotypií a tiež na rozvoj komunikačnej schopnosti, s pozitívnym dopadom - okrem rozvoja motoriky a pohybových schopností - aj na jeho percepciu, kognitívne a sociálne funkcie.

Ciele telesnej a športovej výchovy žiakov s mentálnym postihnutím vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu vo výchovno-vzdelávacom procese, pričom je potrebné ich prispôbiť a doplniť na základe nutnosti zohľadnenia špecifik vývinu a prejavov žiakov s mentálnym postihnutím

- zvýšenie fyzickej zdatnosti a kondície žiaka,
- zlepšenie senzomotorických schopností,
- zvýšenie úrovne základných pohybových schopností,
- rozvoj cielených a koordinovaných pohybov s dôrazom na meniace sa prostredie a meniace sa aktivity,
- rozvoj prijateľných foriem pohybových aktivít s dôrazom na aktuálny sociálny kontext,

- osvojenie a upevnenie hygienických návykov,
- rozvoj verbálnych schopností,
- funkčne využívať komunikačné prostriedky vo vzťahu k telovýchovným aktivitám,
- zlepšiť prijímanie fyzického kontaktu s iným človekom,
- dodržiavať stanovené pravidlá pri fyzickej aktivite,
- spolupracovať a byť funkčným článkom vo vzájomnej interakcii s inými osobami,
- dodržiavať poradie v skupine,
- uplatňovať sebakontrolu pri pohybovej aktivite,
- zvládať účasť na hrových aktivitách s výmenou rolí,
- vedieť sa prispôbiť požiadavkám skupiny,
- uplatňovať napodobňovanie pri spoločných pohybových aktivitách,
- uvedomovať si jednotlivé časti svojho tela vo vzťahu k riadenému pohybu,
- vnímať smer v súvislosti s pohybom a orientáciou v priestore (hore, dolu, dopredu, dozadu, vpravo, vľavo...),
- rozvoj hrubej aj jemnej motoriky,
- rozvoj pohybovej koordinácie,
- rozvoj koordinácie oko - ruka,
- rozvoj pozornosti,
- rozvoj priestorovej a časovo - sledovej pamäti,
- rozvoj kreativity a improvizácie,
- rozvoj schopnosti generalizovať.

Uvedené ciele sa dosahujú prostredníctvom telovýchovných aktivít uvedených v obsahu predmetu:

- poznatky z telesnej kultúry, terminológia (druhy športov, cvikov, pohybov a polôh tela a častí tela pri telovýchovných činnostiach, častí tela, pomenovanie telocvičného náradia, náčinia a používaných pomôcok, atď.),
- základy poradových cvičení (povely poradových cvičení),
- prípravné, kondičné, koordinačné, kompenzačné, uvoľňovacie, vytrvalostné, obratnostné, relaxačné cvičenia,
- pohybové hry,
- rytmické hry a základy tanca,
- základy atletiky,
- turistika, resp. aj plávanie.

Na telesnej a športovej výchove sa využíva štandardné telocvičné náčinie a náradie a ďalšie vhodné pomôcky: lavička, švédka debna, rebriny, trampolína, molitanové podložky, lopty, plastové obruče, kolky, farebná lepiaca páska, farebné fólie a rôzne iné telocvičné náradie.

Ciele predmetu:

- Formovať kladné postoje k pohybovej aktivite,
- upevňovať základné hygienické návyky pri pohybovej aktivite,
- viesť žiakov k dodržiavaniu zásad bezpečnosti pri cvičení,
- rozvíjať obratnosť, rýchlosť a dynamickú silu žiakov,
- zautomatizovať už zvládnuté pohyby, spresňovať polohu a pohyby rúk a nôh
- vytvárať predpoklady pre správne držanie tela a predchádzať funkčným nedostatkom
- pohybového systému.

Obsah predmetu :

Tematický celok	Obsah	Edukačný cieľ
Zdravotné cvičenia	Cvičenia zamerané na posilňovanie, uvoľňovanie a preťahovanie jednotlivých svalových skupín, na získavanie návykov správneho držania tela, na zväčšovanie pohybového rozsahu kĺbov a chrbtice. Jazda na rehabilitačnom bicykli. Chôdza na akupresúrnom chodníku.	Cvičiť cvičenia zamerané na posilňovanie, uvoľňovanie a preťahovanie jednotlivých svalových skupín, na získavanie návykov správneho držania tela, na zväčšovanie pohybového rozsahu kĺbov a chrbtice. Jazdiť na rehabilitačnom bicykli. Chodiť na akupresúrnom chodníku.
Kondičné cvičenia	<u>Chôdza</u> – upevňovanie základnej lokomócie, kladenie chodidiel, správne držanie tela pri chôdzi, práca paží, chôdza daným smerom, chôdza po čiare, po lane, po hadici, chôdza v zástupe za učiteľom, chôdza v rytme udávanom bicími nástrojmi, riekankami. Obchádzanie prekážok.	<u>Chôdza</u> – upevňovať základnú lokomóciu, kladenie chodidiel, správne držať telo pri chôdzi, práca paží, chodiť daným smerom, chodiť po čiare, po lane, po hadici, chodiť v zástupe za učiteľom, chodiť v rytme udávanom bicími nástrojmi, riekankami. Obchádzať prekážky. Prekračovať nízke

	Prekračovanie nízkych prekážok pri chôdzi. Chôdza vo výpone, chôdza naboso v bezpečnom teréne. <u>Beh</u> – nácvik tichého našľapovania pri behu, nácvik dvíhania nôh, ohýbanie v kolenách, nácvik vybehnutia na daný signál, beh po celej ploche, beh v zástupe za učiteľom, beh v danom tempe, ktorý zodpovedá prirodzenému tempu detskej chôdze. Beh so zmenami smeru. Opakovaný krátky beh 10 – 15 sekúnd. Beh po slalomovej dráhe, orientácia v priestore. <u>Skoky</u> – poskoky na mieste znožmo a striedavo na jednej, na druhej nohe, skoky z miesta, skok cez čiaru, zoskok z výšky 10 – 15 cm do drepu. Sed a udržanie rovnováhy na fit – lopte, skákanie na lopte v sede. Skoky znožmo v chôdzi. Skoky z nohy na nohu. Výskoky s naťahovaním sa za predmetom umiestneným nad hlavou žiaka. <u>Lezenie</u> – ľubovoľným smerom dopredu, podliezanie, preliezanie vhodných prekážok, preliezačky, nízky rebrík, švédske lavičky, diely <u>švédskej</u> debny, obruče na stojanoch, Polikarpova stavebnica. Lezenie k cieľu. Lezenie od značky po značku. <u>Hádzanie a chytanie</u> - chytania lopty gúľajúcej sa po zemi, po mierne šikmej ploche, chytania lopty hodenej učiteľom. Hod loptou do terča a na cieľ. Hádzanie lopty	prekážky pri chôdzi. Chodiť vo výpone, chodiť naboso v bezpečnom teréne. <u>Beh</u> – nacvičiť tiché našľapovanie pri behu, nacvičiť dvíhanie nôh, ohýbanie v kolenách, nacvičiť vybehnutie na daný signál, bežať po celej ploche, bežať v zástupe za učiteľom, bežať v danom tempe, ktorý zodpovedá prirodzenému tempu detskej chôdze. Bežať so zmenami smeru. Opakovaný krátky beh 10 – 15 sekúnd. Behať po slalomovej dráhe, orientovať sa v priestore. <u>Skoky</u> – poskakovať na mieste znožmo a striedavo na jednej, na druhej nohe, skákať z miesta, skákať cez čiaru, zoskočiť z výšky 10 – 15 cm do drepu. Sedieť a udržať rovnováhu na fit – lopte, skákať na lopte v sede. Skákať znožmo v chôdzi. Skákať z nohy na nohu. Vyskakovať s naťahovaním sa za predmetom umiestneným nad hlavou žiaka. <u>Lezenie</u> – liezť ľubovoľným smerom dopredu, podliezať, preliezať vhodné prekážky, preliezačky, nízky rebrík, švédske lavičky, diely <u>švédskej</u> debny, obruče na stojanoch, Liezť k cieľu. Liezť od značky po značku. <u>Hádzanie a chytanie</u> - chytať lopty gúľajúcu sa po zemi, po mierne šikmej ploche, chytať loptu hodenú učiteľom. Házať loptou do terča a na cieľ. Házať loptu spolužiakovi. Manipulovať s drobnými predmetmi: zbierať, podávať, prenášať, skladať, upratovať.
--	---	---

	spolužiakovi. Manipulácia s drobnými predmetmi: zbieranie, podávanie, prenášanie, skladanie, upratovanie. Triať loptou pri hre s plastovými kolkami. <u>Cvičenia s využitím švédskej debny a švédskej lavičky</u> Výstup na lavičku, prechod po lavičke, zostup z lavičky, obraty na lavičke, nácvik udržiavania rovnováhy. Sed a kľak na švédskej debne, preliezanie jednotlivých dielov švédskej debny.	Triať loptou pri hre s plastovými kolkami. <u>Cvičenia s využitím švédskej debny a švédskej lavičky</u> Vystúpiť na lavičku, prejsť po lavičke, zostúpiť z lavičky, obrátiť na lavičke, nacvičiť udržiavanie rovnováhy. Sedieť a kľakať na švédskej debne, preliezať jednotlivé diely švédskej debny.
Základy akrobatických cvičení	Vzpor drepno, sed roznožný s predklonom. Plynulé prevaľovanie- „sudy“ aj na mierne šikmej podložke, prevaľovanie z boka na bok v ľahu s pažami pri tele. Kotúl vpred. Rovnovážny postoj na jednej nohe, stoj na jednej nohe s prednožovaním, unožovaním, zanožovaním v nízkej polohe. Aktivity na rozvoj rovnováhy, laterality a koordinácie pohybov. Kolíska. Nácvik zmeny postojov a polôh.	Urobiť vzpor drepno, sed roznožný s predklonom. Plynulo sa prevaľovať- „sudy“ aj na mierne šikmej podložke, prevaľovať sa z boka na bok v ľahu s pažami pri tele. Kotúl vpred. Udržať rovnovážny postoj na jednej nohe, stáť na jednej nohe s prednožovaním, unožovaním, zanožovaním v nízkej polohe. Vykonať aktivity na rozvoj rovnováhy, laterality a koordinácie pohybov. Kolíska. Nacvičiť zmeny postojov a polôh.
Sezónne činnosti	V zimnom období hry na snehu (tvarovanie snehovej gule – hádzanie na cieľ, stavenie snehuliaka), nácvik chôdze po klzkej ploche, šmýkanie, sánkovanie na miernom svahu. Prekonávanie strachu z kĺzania. V jarnom a letnom období turistika – osvojovanie techniky presunu v teréne. Jazda na trojkolke. Jazda na kolobežke: cvičenie rovnováhy, nácvik rýchlosti. Plávanie – podľa možností školy.	V zimnom období hry na snehu (tvarovať snehovú guľu – hádzať na cieľ, stavať snehuliaka), nacvičiť chôdzu po klzkej ploche, šmýkať sa, sánkovať sa na miernom svahu. Prekonávať strach z kĺzania. V jarnom a letnom období turistika – osvojiť si techniky presunu v teréne. Jazdiť na trojkolke. Jazdiť na kolobežke: cvičiť rovnováhu, nacvičiť rýchlosť. Plávať – podľa možností školy.

Kolektívne činnosti	Kolektívne hry spojené s chôdzou a behom, naháňačky s jednoduchými pravidlami. Hry s využitím lopty – gúľanie, podávanie, chytanie, hádzanie.	Hrať kolektívne hry spojené s chôdzou a behom, naháňačky s jednoduchými pravidlami. Hrať hry s využitím lopty – gúľať, podávať, chytať, hádzať.
Hudobno - pohybové hry	Cvičenia zamerané na koordináciu pohybu v rytme hudby, s rytmom riekanky, jednoduché rytmické pohyby rúk a nôh, tleskanie, podupy a poskoky na mieste a z miesta. Detské piesne spojené so symbolizáciou pohybov a aktivít (sejeme, melieme, miešame, hojdáme, prelievame, klopceme, striháme a iné). Motivovaná a rytmizovaná chôdza a beh v základnom tempe. Nácvik striedania chôdze a behu podľa rytmického sprievodu.	Cvičiť cvičenia zamerané na koordináciu pohybu v rytme hudby, s rytmom riekanky, jednoduché rytmické pohyby rúk a nôh, tleskať, podupávať a poskakovať na mieste a z miesta. Spievať detské piesne spojené so symbolizáciou pohybov a aktivít (sejeme, melieme, miešame, hojdáme, prelievame, klopceme, striháme a iné). Motivovať a rytmizovať chôdzu a beh v základnom tempe. Nacvičiť striedania chôdze a behu podľa rytmického sprievodu.
Koordináčne a relaxačné cvičenia	Cvičenia zamerané na uvedomovanie si vertikalizácie a predlžovanie osi tela, nácvik základných východiskových polôh – stoj, sed, ľah na chrbte, ľah na bruchu. Cvičenia zamerané na lokálne uvoľňovanie častí hornej a dolnej končatiny, trupu, uvoľňovanie končatín vytriasaním v ľahu na chrbte, celková relaxácia, aktivity na psychické uvoľnenie. Vedomé uvoľňovanie tela v ľahu na chrbte (handrový panáčik). Nácvik prehĺbeného lokálneho dýchania, uvoľnené vydychovanie.	Cvičiť cvičenia zamerané na uvedomovanie si vertikalizácie a predlžovanie osi tela, nacvičiť základné východiskové polohy – stoj, sed, ľah na chrbte, ľah na bruchu. Cvičiť cvičenia zamerané na lokálne uvoľňovanie častí hornej a dolnej končatiny, trupu, uvoľňovať končatiny vytriasaním v ľahu na chrbte, celkovo relaxovať, prevádzať aktivity na psychické uvoľnenie. Vedome uvoľňovať telo v ľahu na chrbte (handrový panáčik). Nacvičiť prehĺbené lokálne dýchanie, uvoľnené vydychovanie

Použité prierezové témy:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj

ENV – Environmentálna výchova

OZO – Ochrana života a zdravia

MUV – Multikultúrna výchova

MDV – Mediálna výchova

DOV – Dopravná výchova

RLK – Regionálna výchova a ľudová kultúra

VMR – Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Medzipredmetové vzťahy :

Medzi telesnou výchovou a ostatnými výchovno - vzdelávacími predmetmi existuje mnoho medzipredmetových vzťahov. Pohybové činnosti chápeme ako integráciu so slovnými, hudobnými činnosťami. Pri cvičeniach využívame riekanky, ktoré spájame s pohybom. Na hodinách telesnej výchovy uplatňujeme pohybové vyjadrenie hudby, ktoré vychádza zo spontánneho prejavu detí, vedie ich ku kultivovanému pohybu, zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb.

Metódy a formy :

Pre splnenie optimálneho cieľa a úloh telesnej výchovy s ohľadom na druh a stupeň postihnutia budeme na hodinách využívať tieto metódy :

- Metódy oboznámenia (slovný opis, ukážka demonštrácie),
- metódy nácviku (komplexný postup, analyticko – syntetický postup, zmiešaný postup),
- metódy výcviku (opakovania, štandardného zaťaženia, súťaženia),
- metódy kontroly, hodnotenia,
- špecifické vyučovacie metódy,
- reedukačné, kompenzačné, rehabilitačné, metódu kontrastu,
- motivačné metódy.

Realizovať budeme organizačné formy :

- ranné cvičenia (na začiatku 1. hodiny),
- telovýchovné chvíľky počas vyučovacích hodín,
- vyučovacia hodina telesnej výchovy,
- športové súťaže – pravidelné i jednorazové.

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie mentálne postihnutých žiakov má mať významnú povzbudzujúcu a motivačnú úlohu. Aby sme povzbudili žiakov k lepšiemu výkonu, do hodnotenia zahrnieme nielen kvalitu vedomostí a zručností, ale aj ich aktivitu a usilovnosť. V priebehu školského roka budeme pri hodnotení žiakov uplatňovať objektivnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňovať druh a stupeň mentálneho postihnutia. Pri hodnotení sa budeme zameriavať na pokroky, ktoré žiak dosiahol vo výchovno-vzdelávacom procese a kvalitu vedomostí, zručností a návykov. Učebný predmet budeme hodnotiť podľa platných Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné zdroje:

1. Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.